

Η ανάδειξη του προσώπου ως πρόταση εξόδου από την κρίση της Νεωτερικότητας

Jan. 21st, 2010

 Send to Kindle

[Facebook](#)[Facebook Messenger](#)[Twitter](#)[Email](#)[Print](#)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η κοινωνία είναι ένα απελευθερωμένο κοινωνικό σύστημα και η αληθινή ελευθερία ορίζεται από την απροσδιοριστία. Η προσαρμογή των ατόμων στις εξελίξεις δεν είναι ζήτημα χρόνου αλλά ζήτημα πολιτικό.

Ο ρόλος των ανθρώπων στις κοινωνικές εξελίξεις είναι ζήτημα οντολογικής μεταμορφώσεως, του ανθρώπου, όταν ο ίδιος συντελεί στη μεταβολή της κοινωνίας του. Αυτό φοβούμενη η δυτική κοινωνία και προκειμένου να μαθαίνει τα άτομα να μην αποδέχονται ότι τα ίδια είναι οι δημιουργοί της κοινωνίας τους, όρισε την Λογική της σκέψεως ως την έξω-κοινωνική πηγή προελεύσεως των θεσμών, τοποθετώντας την στη θέση που καταλαμβάνουν σε άλλες κοινωνίες οι θεοί ή οι πρόγονοι.

Η νέα κοινωνία οφείλει να είναι αυτόνομη γιατί η κοινωνική εξέλιξη είναι δημιούργημα των ατόμων και είναι θέμα παιδείας και εκπαίδευσως των ατόμων στο να αποδέχονται πως αυτά ορίζουν τους κανόνες, τις αξίες, τις σημασίες που δίνουν νόημα στην ατομική και κοινωνική ζωή. Μόνον έτσι επιτυγχάνεται η σύγκλιση του “θεωρείν” με το “ζειν”. Η αυτόνομη κοινωνία έχει ρητή επίγνωση ότι κανόνες και σημασία δεν είναι αναμφισβήτητοι θεσμοί. Ο ελληνικός τρόπος περικλείει την ποιητική ικανότητα ανα-συνθέσεως νοημάτων, η πραγματικότητα είναι αυτή που επιβεβαιώνεται με το “κοινωνείν”.

Η ελευθερία του προσώπου ως ολότητα σημαίνει ότι ενώ η ανθρώπινη μορφή είναι μορφοκλασματικό της φυσικής υπάρξεως, διαθέτει τη δυνατότητα αποδεσμεύσεως από το πεδίο της ανάγκης που επιβάλλει η ταυτότητα αυτή (υπαρκτική ετερότητα).

Η ανάδειξη του ΠΡΟΣΩΠΟΥ είναι η ανθρωπολογική βαθμίδα όταν πραγματώνεται η ολοκλήρωση του ατόμου.

Ως δημιουργήματα Προσώπου ο κόσμος είναι, στην οντολογία των Πατέρων, σχέσεις προσώπων και όχι σχέσεις πραγμάτων. Επομένως η μοναδική δυνατότητα για τη ζωή του κτιστού ανθρώπου είναι η οντολογική αναφορά και μέθεξι στη ζωή του ακτίστου Θεού.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συχνά διατυπώνεται η αγωνία, με κύρια αφορμή τα ναρκωτικά στη ζωή μας, τις συλλήψεις χρηστών ναρκωτικών ουσιών, την ασυδοσία ή / και “ασυλία” των διακινητών και εμπόρων, τους θανάτους από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών και τίθενται ερωτήματα “αμείλικτα”.

Ερωτήματα όπως “τι κάνουν οι άλλοι”; (συνήθως, λόγω της μεταθέσεως του προβλήματος, η πλειοψηφία όσων εκφράζουν την αγωνία, απαιτούν από τους άλλους, ειδικώς και γενικώς, να κάνουν κάτι), καταγγελίες για την απραξία των άλλων (πολιτικών, κοινωνικών φορέων, υπηρεσιών). Ακόμα και όταν υπάρχει οργανωμένη παρέμβαση, τότε, για να μπορεί να ασκηθεί κριτική την παρακάμπουμε ή την μειώνουμε, ώστε να εξαπολυθούν οι μύδροι κατά όλων των άλλων.

Δεν είναι μόνον τα ναρκωτικά το σοβαρό πρόβλημα της εποχής μας. Η βία, η ομοφυλοφιλία, η διάλυση της οικογένειας, η τυφλή πορεία του ανθρώπου, το δικαίωμα (εγωιστικό δημιουργήματα του διαφωτισμού και της νεωτερικότητας), η απουσία του ιερού από τη ζωή μας είναι παράλληλες,

δραματικές εκφάνσεις της ζωής μας, με κοινό παρονομαστή τον εκτροχιασμό του σύγχρονου ανθρώπου από το “κατ’ εικόνα προς το καθ’ ομοίωση”.

Στην εποχή μας έχει δαιμονοποιηθεί η συμπεριφορά και ερμηνεύεται ως διαταραχή ή ως πάθηση.

Σύμφωνα με την “πολιτική ορθότητα” (η πλέον φασιστική νοο-τροπία του παρόντος αιώνας) ο σύγχρονος άνθρωπος δεν υποπίπτει σε λάθη, γιατί οποιαδήποτε (παρεξηγήσιμη ή λαθεμένη) συμπεριφορά είναι αποτέλεσμα κάποιας “αρρώστιας” (και αυτό περιλαμβάνει ατομικές και συλλογικές συμπεριφορές εξασφαλίζοντας έτσι την δικαιολογία και τη συγγνώμη).

Κλασσικά παραδείγματα από τον τεμπέλη, κακό ή ανεπαρκή μαθητή, ο οποίος “χαρακτηρίζεται” ότι πάσχει από υπερκινητικό σύνδρομο ή δυσλεξία, μέχρι τους “ψυχικά τραυματισμένους” σύγχρονους ανθρώπους.

Γιατί πράγματι ο σύγχρονος άνθρωπος είναι ένα αδύναμο, φοβισμένο ανθρωπάκι, τίποτα περισσότερο από το άθροισμα των ψυχικών τραυμάτων του.

Ποιο είναι το “τραύμα” του σύγχρονου ανθρώπου; Ο,τιδήποτε κάνει τον άνθρωπο δυστυχισμένο για κάποια περίοδο της ζωής του.

Παλαιότερα τις δύσκολες περιόδους της ζωής μας τις αντιμετωπίζουμε με ανασυγκρότηση, αναδιατύπωση ιεραρχήσεων και αναγκών και πολύ προσπάθεια. Σήμερα, ο σύγχρονος άνθρωπος, δηλώνει “ψυχικά τραυματισμένος” και εξασφαλίζει το αναγκαίο συγχωροχάρτι για όλη τη συμπεριφορά του, ώστε οι παθολογικές συμπεριφορές (π.χ. ναρκωτικά, διαστροφές, αντικοινωνική συμπεριφορά) να θεωρούνται παράγωγες του ψυχικού τραύματος και άρα δικαιολογημένες.

Με αυτή τη λογική παράγεται ο σύγχρονος άνθρωπος, “μικρός”, “μίζερρος”, “υποτελής” του ψυχικού του τραύματος”, ευάλωτος και ευεπίφορος στο κακό, στην αστοχία της ζωής, στην αμαρτία, στην “ακύρωση της πορείας από το κατ’ εικόνα στο καθ’ ομοίωση”.

Το δράμα της επίμονης φαντασιώσεως μας είναι μία “πραγματικότητα” στην οποία λατρεύουμε τη δύναμη και πιστεύουμε πως μόνον όταν την έχουμε στα χέρια μας μπορούμε να επιβιώσουμε. Είναι μια πραγματικότητα στη οποία βλέπουμε τον κόσμο μέσα από νικητές και ηττημένους, όπως υποτασσόμαστε σε εντολές δοσμένες ιεραρχικά, και αποδεχόμαστε σιωπηρά ως δεδομένο ότι αυτοί που βρίσκονται στην κορυφή της ιεραρχίας είναι, κατά κάποιον τρόπο, καλύτεροι από τους υπόλοιπους. Είναι μια “πραγματικότητα” στην οποία οργανωνόμαστε σε ομάδες και κοινωνικά όργανα που αντιστρατεύονται την ποικιλία και όπου οι κοινωνικές δομές μας λειτουργούν ως κλειστές μονάδες, πολλές από τις οποίες αποκτούν την ταυτότητα μέσα από την αντίθεση τους προς τις άλλες ομάδες.

Οι κυβερνήσεις, οι οργανισμοί για τους οποίους εργαζόμαστε, η κοινωνία στην οποία ανήκουμε, κάνουν συχνά τρομερά πράγματα στο όνομα μας.

Όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο, κατηγορούμε τους αρχηγούς ή τα άλλα μέλη της ομάδας. Αισθανόμαστε αποκολλημένοι από τη συλλογική πράξη της οποίας αποτελούμε αναπόσπαστα μέρη.

Η απελπισία μας έχει άμεση σχέση με το πώς καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι οι ηγετικές ικανότητες, ο ανταγωνισμός και η δύναμη είναι αυτά που ουσιαστικά συντηρούν τους θεσμούς. Και όπως συχνά συμβαίνει, φιλτράρουμε τις παρατηρήσεις μας για τον κόσμο με τέτοιο τρόπο ώστε ο κόσμος να φαίνεται σαν να τα επιβεβαιώνει διαρκώς.

Ο φόρος της κυριαρχικής μας απόψεως για την “πραγματικότητα” είναι επαχθής και συχνά τρομακτικός. Η δε τηλεόραση, η οποία ανά πάσα στιγμή επιβεβαιώνει τις αξίες και τη λογική του νικητή και του χαμένου, του καλύτερου και του άριστου, των ηρώων και των ηγετών, ασκεί μια διαβρωτική επιρροή. Εξαιτίας αυτής της επιρροής οι γηγενείς αξίες της συνεργασίας και της συνεισφοράς έχουν αντικατασταθεί από τον ανταγωνισμό και την αντιζηλία.

Στον ευρύτερο πολιτιστικό τομέα, η λογική των συμπερασμάτων μας έχει οδηγήσει σε μια διαδικασία απανθρωπισμού, σε μια πίστη ότι μπορεί να μας σώσει μόνον η δύναμη των μηχανισμών, των σχεδίων και της τεχνολογίας, η δημιουργία μιας εκτεταμένης κοινωνικής παθητικότητας και απελπισίας, ένας μονο-πολιτισμός αλυσοδεμένος σε προγράμματα και εκπληρώσεις (η απόκτηση των πάντων), με αποτέλεσμα οι άνθρωποι να έχουν ολοένα και λιγότερο χρόνο έστω και για να υπάρξουν, ένας πολιτισμός που γοητεύεται σε σημείο ψυχώσεως με τις διασημότητες, τα είδωλα, τους χαρισματικούς και την ανοδική πορεία.

Είναι φρικτό να σκέπτεται κανείς ότι ο κόσμος είναι γεμάτος ανθρωπάκια που ασχολούνται με τις δουλίτσες τους και αγωνίζονται να βγουν κάποιες μεγαλύτερες, λες και στόχος μας είναι να γίνουμε άνθρωποι που έχουν ανάγκη να διατάζουν, που γίνονται νευρικοί και δειλοί αν κάποια στιγμή διαταραχτεί αυτή η τάξη, και ανήμποροι αν αποσπαστούν από την ολοκληρωτική τους συγχώνευση σε αυτή.

ΤΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΤΟΥ ΕΥΚΛΕΙΔΕΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ: Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ

ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΣ

**“ΣΥ ΕΚ ΤΟΥ ΜΗ ΟΝΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΙΝΑΙ ΗΜΑΣ ΠΑΡΗΓΑΓΕΣ, ΚΑΙ
ΠΑΡΑΠΕΣΟΝΤΑΣ ΑΝΕΣΤΗΣΑΣ ΠΑΛΙΝ, ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΠΕΣΤΗΣ
ΠΑΝΤΑ ΠΟΙΩΝ, ΕΩΣ ΗΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ ΑΝΗΓΑΓΕΣ”.**

Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι, δυστυχώς ακόμα, εγκλωβισμένος στην Αριστοτέλεια λογική, στην Ευκλείδεια Γεωμετρία και Νευτώνεια φυσική. Είναι εγκλωβισμένος στον χώρο και στον κόσμο του αισθητού. “Βλέπουμε” το περιβάλλον μας όχι όπως είναι στην πραγματικότητα, αλλά όπως οι αισθήσεις μας επιτρέπουν να το αντιληφθούμε (η ύλη στα πλαίσια του χωροχρόνου της θεωρίας σχετικότητας, δεν αποτελεί μία ξεχωριστή οντότητα, αλλά μία ιδιομορφία πεδίου).

Οι αισθήσεις μας μπορούν να καταγράψουν και να συγκεκριμενοποιήσουν σχήματα που μορφοποιούνται μόνον σε χώρους μέχρι τριών (3) διαστάσεων, όπως αυτοί περιγράφονται από την Ευκλείδεια γεωμετρία.

Τα σχήματα τα οποία μορφοποιούνται μέσα σε χώρους που περιγράφονται από μη ευκλείδειες γεωμετρίες, όπως αυτές του Lobatschewski και του Riemann, δεν είναι δυνατόν να γίνουν αντιληπτά από τις ανθρώπινες αισθήσεις.

Η αδυναμία αυτή των αισθήσεων μας αναγκάζει να περιορίζουμε τον κόσμο των αισθητών εντυπώσεων μας σε ένα πολύ μικρό υποσύνολο του συμπαντικού χώρου. Να σχηματίζουμε δηλαδή αυθαίρετα, μέσω των αισθήσεων μας, μία ελαχιστότατη ευκλείδεια υποκειμενική τομή στο συνεχές μη ευκλείδειο χωροχρονικό γίνεσθαι.

Η πραγματική φύση του τετραδιάστατου μη Ευκλείδειου Σύμπαντος είναι μη αισθητή και περιγράφεται μόνον μέσω μαθηματικών σχέσεων.

Η δημιουργία της κτίσεως “εκ του μη όντος“ και όχι απλώς εκ του μηδενός συνιστά τη βασική θέση της πατερικής θεολογίας, επί της οποίας οικοδομήθηκε η όλη θεώρηση της ζωής, της πίστεως, της σωτηρίας. Μοναδική, αιώνια και ανεξάρτητη, ως αυτοτελής ύπαρξη, μη υποκείμενη σε ανάγκες και χαρακτηριστικά της φύσεως / ουσίας, ο Θεός δημιουργεί

τα κτιστά όντα, τα οποία υφίστανται ως πραγματικότητα, και μάλιστα “καλά λίκαν”.

Η δημιουργία των κτιστών απορρέει από τη θέληση και όχι από τη φύση του Θεού, η κτίση συνδέεται με τη δημιουργική δύναμη του Θεού, της οποίας συνιστά αποτέλεσμα εκ του μη όντος.

Η αντίληψη αυτή για τη σχέση του Θεού με την κτίση διακρίνει διαλεκτικά την άκτιστη δηλαδή άχρονο, αυθύπαρκτη και ελεύθερη από κάθε αναγκαιότητα παρουσία και δράση του Θεού, από το κτιστό, σύγχρονο και πεπερασμένο γεγονός της αναδύσεως των όντων στην ύπαρξη. Ο τρόπος της αναδύσεως του κτιστού εκ του μη όντος στην ύπαρξη τέμνει την ιδιαίτερή του σχέση με τον δημιουργό του. Το ότι ο κόσμος είναι κτιστός φανερώνει ότι θα μπορούσε και να μην είχε υπάρξει ή να πάψει να υφίσταται. Το είναι του δεν είναι αυθύπαρκτο. Το κτιστό δεν μπορεί να ζήσει έξω από την ενέργεια του Θεού, “η μεν φύσις αυτού των ενδεχομένων είναι παρίστησιν”.

Ουδεμία οντολογική συγγένεια εντοπίζεται μεταξύ Θεού και κόσμου. Η κτίση, νοητή και αισθητή, ενώ δεν απορρέει κατ’ ανάγκην από άκτιστες αυθύπαρκτες ιδέες και αρχέτυπα ή κτιστά ενδιάμεσα, είναι εξ’ ολοκλήρου έργο εκ του μη όντος, δηλαδή αποτέλεσμα της ελεύθερης και αγαπητικής θελήσεως του Θεού.

Ο Θεός δεν είναι μόνο η αρχή όλων των όντων αλλά και το τέρμα τους. Πριν να έχει αρχίσει ακόμη οτιδήποτε, βλέπει το τέρμα του, και σ’ αυτό αποβλέποντας δημιουργεί την ορατή και αόρατη κτίση. Εφόσον τίποτα

άλλο δεν υπήρχε πρωύτερα, παρεκτός η άχρονη ύπαρξη του Θεού, κατά συνέπεια η αλήθεια και το τέλος των όντων βρίσκονται στη ύπαρξη του Θεού ως αιτία συστατικής και συνεκτικής της ζωής τους.

Η ψυχοσωματική οντότητα του ανθρώπου δεν είναι “τυχαίο ατύχημα”, ούτε άλλωστε και ο,τιδήποτε άλλο στην δημιουργία του Θεού.

Ο Θεός ως Τριάς Προσώπων δημιουργεί κατεξοχήν τον άνθρωπο. Σχετίζεται τριαδικά με την ύπαρξή του, αφού την ενεργεί με την κοινή θέληση και των τριών προσώπων. Ο άνθρωπος καλείται να ζήσει τριαδικά και αυτός ως πρόσωπο. Το πρόσωπο προσδιορίζει μία υπαρκτική πραγματικότητα. Το πρόσωπο υποστασιάζει (συγκροτεί σε υπόσταση, σε συγκεκριμένο υπαρκτικό γεγονός) έναν τρόπο υπάρξεως. Η τριαδοείδεια της ζωής του είναι η πλάση του κατ’ εικόνα και ομοίωση της Τριαδικής Θεότητας.

Εικόνα και Ομοίωση: Τριαδική ανθρωπολογία:

α) Η Τριαδοείδεια του ανθρώπου.

Ο άνθρωπος είναι η μοναδική και αποκλειστική εικόνα της άκτιστης τρισυπόστατης θεότητας στο χώρο των κτιστών όντων. Τριαδική είναι η φύση της ανθρώπινης ψυχής “κατ’ εικόνα” της ανωτάτης Τριάδος, αφού η

νοερή, λογική και πνευματική της διάσταση παραπέμπει εικονικά στο αρχέτυπό της, στην παντουργό Αγία Τριάδα.

Ο Θεός έδωσε το αυτεξούσιο, “το της ελευθερίας αρχαίον αξίωμα“ στον άνθρωπο, αφού τον έπλασε “κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσίν του“, ώστε, “εμβούλεται” να μην εκπέσει από το αγαθό Αρχέτυπο, αλλά Αυτόν να μιμείται, αφού προικίσθηκε με ανάλογη αγαθότητα.

β) Αδαμικό πλέγμα.

Με τη δημιουργία του ανθρώπου από τον Θεό και τη δοκιμασία του, όπως η πτώση του στην αμαρτία, έχουμε το διάγραμμα της αρχέγονης δομής της ψυχικής συγκρούσεως, η οποία έκτοτε αποτελεί βασικό χαρακτήρα της ανθρώπινης προσωπικότητας. Μετά την πτώση συνειδητοποιεί ο άνθρωπος τον αρνητικό χαρακτήρα της ψυχικής συγκρούσεως και τις φθοροποιές συνέπειές της για την ψυχοσωματική του οντότητα.

Η εντολή του Θεού εισάγει επομένως τον άνθρωπο στη διαδικασία της “ψυχικής συγκρούσεως” η οποία κατ’ ουσίαν είναι διαδικασία επιλογής. Ή θα υπερνικήσει ο άνθρωπος τα εγωιστικά του ψυχοδυναμικά κίνητρα για να υποταχθεί στο θέλημα του Θεού ή θα υποδουλωθεί στις εγωιστικές ψυχοδυναμικές του αναγκαιότητες, λόγω “ατομικού” συμφέροντος. Στην

πρώτη περίπτωση, η δουλεία ή η υποταγή του ανθρώπου στο θέλημα του Θεού θα ολοκληρώνει την ελευθερία του και θα την παγίωνα αμετάκλητα.

Στη δεύτερη περίπτωση η ψυχική σύγκρουση θα παρέμενε ως η βασική ψυχοπνευματική λειτουργία της ανθρώπινης προσωπικότητας, αφού η ανάδειξη του ανθρώπου σε “άτομο”, δια της πώσεως, θα διαιώνιζε την εσωτερική του διάσταση σε δύο αντίρροπες “επιθυμίες” και “διαθέσεις”.

Η κατάχρηση της ελευθερίας εκ μέρους του ανθρώπου συνεπάγεται την κατάχρηση του αυτοσυναίσθηματος της θείας αξιοπρέπειάς του. Βιάσθηκε να γίνει “Θεός” και δέχθηκε τις υπηρεσίες του όφους, για να επιτύχει τον σκοπό αυτόν. Έτσι το ιερό και άγιο αυτό ψυχοδυναμικό κίνητρο της αξιοπρέπειας μεταποιήθηκε σε “δαιμονικό” εγωιστικό ψυχοδυναμικό στοιχείο. Προκύπτει δε τσαύτη ψυχική μειονεξία ώστε η, με οποιοδήποτε τρόπο, υπόμνησή της προκαλεί πλέον την φυγή του “πεπτωκότος” ανθρώπου μακριά από την ανάμνηση των συνθηκών που τη γέννησαν.

Ο αδαμικός παραβάτης φοβάται, σε πρώτη φάση, τον εαυτόν του, καθώς τον βλέπει πλέον “γυμνό”, δηλαδή αδύναμο, κυριευμένο από την φθορά και το θάνατο. Πως μπορεί αλήθεια ένας τόσο “συντετριμμένος” και “ταπεινωμένος” και “νεκρός” κατά Θεόν άνθρωπος να σταθεί ενώπιον του δημιουργού του; Το τραυματισμένο αυτοσυναίσθημα της (θείας) αξιοπρέπειάς του επαναστατεί κατά του εαυτού του, τον απορρίπτει, τον απεχθάνεται, τον απωθεί. Σε πρώτη θεώρηση ο φόβος σχετίζεται οργανικά με την εικόνα του εαυτού του, που έχει ενώπιόν του ο παραβάτης αδαμικός άνθρωπος, αλλά σε δεύτερη θεώρηση οδηγούμεθα στην πρωτογενή αφετηρία του φόβου (άρνηση ενοχής, απώθηση). Έτσι, ο μεταπτωτικός άνθρωπος οδηγείται στην δημιουργία του “προσωπείου”, για να

επικαλύψει ως “μάσκα” τις εσωτερικές διασπάσεις του ανθρώπου. Έτσι δημιουργείται μια ψευδαίσθηση στον άνθρωπο ως προς το ποια πρέπει να είναι η εικόνα του ανθρώπου. Αλλά αυτή η εικόνα, ως προϊόν ψευδαισθήσεως, είναι ιδεατή εικόνα η οποία υπάρχει μόνον στο μυαλό των ανθρώπων.

γ) Ο Λόγος – Χριστός αρχέτυπο του ανθρώπου.

Η ακρίβεια της εικόνας του Θεού στον άνθρωπο βρίσκεται πλήρως στην δυνατότητά του να ενωθεί με τον Θεό “κατά μίαν υπόστασιν”.

Η εικονική τριαδοείδεια της πλάσεως του ανθρώπου αποκαλύπτεται ενεργητικά πλέον στην ανέλιξη του κατ’ εικόνα στο αρχέτυπο.

Αν ο σκοπός της δημιουργίας του κόσμου ήταν ο άνθρωπος, ο απώτερος σκοπός της δημιουργίας του ανθρώπου “κατ’ εικόνα και ομοίωσιν Θεού” ήταν ο ίδιος ο Χριστός.

δ) Αδαμική οικονομία. Ελευθερία και τρεπτότητα.

Ο άνθρωπος ως πλάσμα εκ του μη όντος ”ψυχή τε και σώματι κτιστόν”, προέρχεται χαρισματικά από τον Θεό.

Η κτιστή του φύση, σε αντίθεση με εκείνη του Θεού, έχει συνυφασμένη στην ύπαρξή της την τρεπτότητα ως συνιστώσα. Καμιά φυσική “εντελέχεια” δεν αίρει στην κτιστότητά της. Καμιά “κτιστή” χάρη εγγενής στην φύση του δεν μπορεί να αποτρέψει την τρεπτότητα και άρα το ενδεχόμενο επιστροφής στο μη ον.

Για να αποδεσμευθεί η κτιστή ύπαρξη του ανθρώπου από τις ολέθριες συνέπειες της αυτονομήσεως χρειάζεται να ριζώσει ελεύθερα σε μια οντολογική πραγματικότητα πέρα και έξω από αυτήν, μια ύπαρξη που δεν πάσχει από την κτιστότητα και την προς το μη ον ροπή.

Μοναδική ύπαρξη πέρα από την κτιστότητα είναι η δημιουργός “αρχή” κάθε κτιστής υπάρξεως, η άκτιστη ζωή του Θεού.

Επομένως, η μοναδική δυνατότητα για τη ζωή του κτιστού ανθρώπου είναι η οντολογική του αναφορά και μέθεξη στην ζωή του ακτίστου.

Το αυτεξούσιο όμως αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την τελείωση του κτιστού προσώπου. Πρόσωπο είναι η “προς τα έσω ενότητα η των πάντων”.

ε) Εσχατολογία.

Η εσχατολογική προοπτική του ανθρώπου προϋποθέτει την 1) πολιτική διακονία, 2) μυστηριακή πολιτική (μύηση σε άλλο τρόπο κατανοήσεως και προσλήψεως του κόσμου), 3) προσωπική πολιτική (ο άνθρωπος υπάρχει ως Τριαδική κοινωνία προσώπων), 4) συμβολική πολιτική (αισθητοποίηση σε ποιοτική διάσταση πέραν εκείνης της καθημερινότητας), 5) προφητική πολιτική (υπέρβαση του ατελούς και αποτυχημένου παρόντος), 6) μεταμόρφωση.

Η σχέση Θεού με τα νοήμονα όντα και τα πνεύματα, δεδομένου ότι η νόηση αντιτίθεται στην εντροπία, οδηγεί τον άνθρωπο και τη φύση στην “αφθαρτοποίηση” .

Η ΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΚΑΙ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο προβληματισμός εστιάζεται στην ατομοκεντρική και κοινωνιοκεντρική προσέγγιση. Αν θα πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στην μία ή στην άλλη.

- Τι θέση έχει το υποκείμενο μέσα στην αντικειμενικότητα. Πρόκειται για ένα μηδενιστικό υποκείμενο ή για ένα πρόσωπο που πραγματώνει την υπαρκτική του ετερότητα ως ελευθερία?
- Πως ερμηνεύουμε την ύπαρξη του ατόμου και της κοινωνίας?
- Ποια είναι η σύσταση της βαθύτερης ουσίας της φύσεως και του κόσμου?
- Ποια η φύση και η εσωτερική ποιότητα του ανθρώπου?
- Ποιες οι σχέσεις ανάμεσα στον άνθρωπο και τον φυσικό κόσμο που τον περιβάλλει?

ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ: ΤΑΞΗ, ΕΞΟΥΣΙΑ, ΝΟΗΜΑ

Τάξη, Εξουσία και Νόημα μας υποχρεώνουν σε κίνηση προς την κοινωνία. Είναι όμως τα τρία αυτά στοιχεία αντικείμενα του κοινωνικού και συγχρόνως της δικής μας βουλήσεως? Τάξη, Εξουσία και Νόημα αναπαριστάνονται και υπάρχουν μέσα σε μία κατάσταση εξαρτήσεως, που στη πολιτική ονομάζεται “αρχή της αντιπροσωπεύσεως” και στην ψυχολογία του βάρθους “αρχή της πραγματικότητας”. Για να καταργηθούν αυτά τα τρία στοιχεία θα πρέπει η κοινωνία να προβεί στην “αναστροφή όλων των αξιών”. Το ερώτημα λοιπόν είναι επιχείρηση αποδομήσεως ή μηδενισμός? Τι άλλο εκτός από το μηδέν θα επιχειρεί την επαναξιολόγηση? Ο φορέας του μηδενός ο νέος μεταμοντέρνος σύγχρονος άνθρωπος δεν θα είναι μόνο το αντικείμενο αλλά και το υποκείμενο της κοινωνιολογίας.

Αναλογιστήκαμε πόσο η ιδεολογία της “αντικειμενικής πληροφορήσεως” συνθλίβει την επικοινωνία? Εννοήσαμε πόσο απαλλοτριώνεται η ίδια η ελευθερία της ενδόμυχης ιδιωτικής ζωής, όπως αποξενώνεται ο υποτιθέμενος πολίτης από τα γεγονότα που “οφείλει” να γνωρίζει υπερπληροφορούμενος από τα “μαζικά μέσα”? Βρισκόμαστε σε αδιέξοδο που καμιά μεγάλη θεωρία, κανένας ένδοξος φορέας, κανένα κόμμα ή εμπνευσμένο πρόσωπο δεν θα το υπερβεί. Και το αδιέξοδο είναι η ίδια η νεωτερικότητα και ο ανθρωπολογικός της εφησυχασμός.

Τόσο στο επίπεδο της επικοινωνίας που μαζικοποιείται πληροφορώντας αλλά και αδρανοποιώντας τους κοινωνούς των μηνυμάτων της, όσο και στο επίπεδο της εργασίας που μειώνεται, ενώ αυξάνει την εισοδηματοφόρο της διάσταση, βρισκόμαστε σε ένα σημείο οριακό μίας κοινωνίας απασχολούμενων χωρίς απασχόληση και πληροφορούμενων χωρίς επικοινωνία.

Ο κίνδυνος του ολισμού ως “παραδείγματος” και συστήματος στοιχείων σε συνεχή αλληλεπίδραση, είναι να μεταβάλλει τα στοιχεία αυτά σε τούβλα που προστίθενται σε ένα κτίριο και που καταγράφονται στο σύγχρονο επιστημονικό εγχειρίδιο: αυτό τον τοίχο που χωρίζει δραματικά την θεωρία από την ζωή.

Υποκειμενισμός και αντικειμενισμός και όταν ακόμη δεν αποκλείονται μεταξύ τους και όταν δηλαδή συντίθενται διαλεκτικά ή συνυπάρχουν φαινομενολογικά και τότε δεν απαντούν σε εκείνη την πραγματικότητα της οποίας ο ολικός προσδιορισμός βρίσκεται έξω από αυτήν: στην ίδια την ανθρώπινη ζωή που δεν πρέπει να συγχέεται με την έννοια του “ανθρώπου” αλλά της συμβιωτικής του δυνατότητας.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Στον αντικειμενισμό της αυτοκατοχυρώσεως αντιστοιχεί ένας υποκειμενισμός της αυτο-λησμονιάς. Ο παροντισμός, ο σχετικισμός και κρυπτονορματισμός είναι συνέπειες της προσπάθειας διατηρήσεως της θεμελιώδους εννοιολογικής συλλήψεως της εξουσίας ως υπερβατικής στιγμής των πράξεων παραγωγής, διαγράφοντας ωστόσο από την σύλληψη αυτή κάθε υποκειμενικότητα.

Για τον Hegel και τον Marx εναλλακτική λύση θα αποτελούσε η ερμηνεία της διαισθήσεως της ηθικής ολότητας με βάση το πρότυπο του ανεμπόδιστου σχηματισμού της βουλήσεως στα πλαίσια μίας επικοινωνιακής κοινότητας που περιορίζεται μόνο από τις αναγκαιότητες της συνεργασίας.

Για τον Heidegger και τον Derrida εναλλακτική λύση θα συνιστούσε η κατανόηση του κόσμου στους επικοινωνιακά δομημένους, βιωμένους κόσμους οι οποίοι αναπαράγονται μέσω του άμεσα αντιληπτού στην προσανατολισμένη προς την διυποκειμενική συμφωνία δραστηριότητα.

Το κατεξοχήν θεμελιώδες παράδειγμα της διυποκειμενικής συνεννόησης είναι η τελεστική στάση εκείνων που συμμετέχουν στην σχέση (Interaction

= διαντίδραση) και που συντονίζουν τα σχέδια τους για να πετύχουν μέσα από τον συντονισμό αυτό την κατανόηση οποιουδήποτε πράγματος.

Το Εγώ με ένα λεκτικό ενέργημα και το Άλλο που παίρνει θέση απέναντι στο ενέργημα αυτό, συνομολογούν μία διαπροσωπική σχέση. Η στάση των ατόμων που συμμετέχουν σε μία γλωσσικά διαμεσολαβημένη διαντίδραση δίνει την δυνατότητα στο υποκείμενο να έχει μία διαφορετική σχέση με τον εαυτό του από εκείνη που επιτρέπει οποιαδήποτε αντικειμενοποιητική στάση στο άτομο που την υιοθετεί και στέκεται ως παρατηρητής απέναντι στον κόσμο.

Η άποψη ότι ανάμεσα στην εξωκοσμική θέση του υπερβατικού Εγώ και την ενδοκοσμική θέση του εμπειρικού Εγώ δεν υπάρχουν όρια συμβιβασμού, καταρρέει μόλις πάρει το προβάδισμα η γλωσσικά δημιουργημένη διυποκειμενικότητα. Τότε το Εγώ εισέρχεται σε μία διαπροσωπική σχέση, η οποία του επιτρέπει να θεωρεί τον εαυτό του από την σκοπιά του Άλλου, εξαιτίας της συμμετοχής του σε μία σχέση αλληλοδράσεως.

Η κατάσταση του λόγου οριοθετείται ως απόσπασμα ενός βιωμένου κόσμου ο οποίος αποτελεί το πλαίσιο, στο εσωτερικό του οποίου εγγράφονται οι διαδικασίες συνεννοήσεως, ενώ ταυτόχρονα τους προσφέρει το διαθέσιμο υλικό για την διεξαγωγή τους. Ο βιωμένος κόσμος συνιστά ένα ορίζοντα και παράλληλα παρέχει ένα απόθεμα πολιτιστικών αυτονόητων, από το οποίο αντλούν τα κοινά αποδεκτά ερμηνευτικά πρότυπα, όσοι συνδιαλέγονται προσπαθώντας να αρθρώσουν τις δικές τους ερμηνείες. Αλλά και οι δυνάμεις που συνέχουν τις ομάδες εκείνες οι οποίες δομούνται πάνω σε αξίες, και οι αρμοδιότητες που κατανέμονται

στα μέλη τους-όπως και οι πολιτιστικά καθιερωμένες υποθέσεις εσωτερικότητας-ανήκουν επίσης στα στοιχεία που συγκροτούν τον βιωμένο κόσμο. Είναι απαραίτητο να αναζητήσουμε μία θεωρητικά συγκροτημένη σκοπιά, από όπου θα μπορέσουμε να γνωρίσουμε την επικοινωνιακή δραστηριότητα ως το μέσο δια του οποίου αναπαράγεται ο βιωμένος κόσμος.

Όσοι όμως συμμετέχουν σε μία διαντίδραση, παύουν να εμφανίζονται ως οι κύριοι δράστες που κυριαρχούν στα γεγονότα μέσω της υποκειμενικής τους δραστηριότητας και εμφανίζονται πλέον ως προϊόντα των παραδόσεων, στα πλαίσια των οποίων κινούνται, των ομάδων στις οποίες ανήκουν και των διαδικασιών κοινωνικοποίησης που τους διαπλάθουν. Θα πρέπει να ξεπεράσουμε την διάλυση των υποστάσεων που αποτελούν αυτοπαραχθείσες αντικειμενικές φαινομενικότητες.

Θα μπορούσαμε ίσως να δούμε τις αιτίες που οδήγησαν στην αυτοκριτική της αντιφάσκουσας με τον εαυτό της νεωτερικότητας, με τρόπο που να δικαιώνει τα αποτρόπαια κίνητρα που από τον Νίτσε και μετά συνηγορούν για την αποπομπή του μοντέρνου χωρίς πολύ σκέψη.

Αυτό που έχει σημασία είναι :

Η ελευθερία του υποκειμένου.

Η δυναμικά ενεργούμενη ετερότητα.

Να δούμε τους υπαρκτικούς στόχους και τις υπαρκτικές ανάγκες του ατόμου, δίνοντας νέες προτεραιότητες.

Η υιοθέτηση κανόνων έτσι ώστε να διασώζεται η υπαρκτική ετερότητα.

Το δίκαιο να στηρίζεται στην γνησιότητα και στην αλήθεια.

Σεβασμός στον άλλον, αξιοπρέπεια στον άνθρωπο.

Ελευθερία, τιμή, αξιοπρέπεια όχι ως αξίωση ατομοκεντρικής κατοχυρώσεως αλλά ως οργανικό αποτέλεσμα της συμμετοχής του πολίτη στο κοινό άθλημα της κοινωνίας των σχέσεων.

Η δυναμική των σχέσεων να μην στηρίζεται σε εξομοιωτικούς προγραμματισμούς συμπεριφοράς.

Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑ – ΝΕΩΤΕΡΙΚΗ

ΜΕΤΑ – ΦΥΣΙΚΗ

Η χρήση των εξαρτησιογόνων, σύμπτωμα των αδιεξόδων της νεωτερικότητας, αναπτύσσεται στα πλαίσια της φιλοσοφίας και λογικής του “δικαιώματος” του ανθρώπου να ρυθμίζει τα της ζωής του. Και είναι αυτή η λογική που ανθίσταται στην παρέμβαση.

Γιατί η αντιμετώπιση των προβλημάτων και της παθολογίας της νεωτερικότητας εμποδίζεται από την ίδια τη φύση των προβλημάτων.

Δημιουργήματα της προτεσταντικής ηθικής, νοησιαρχικών κανόνων, ατομοκεντρισμού, καταναλωτικής συμπεριφοράς, απουσίας ιεραρχήσεων αναγκών και νοηματοδοτήσεως της ζωής, νομικής εκδοχής του ανθρώπινου υποκειμένου ως αφηρημένης απρόσωπης μονάδας ομοειδούς συνόλου, αδυναμίας αισθήσεως της υπαρκτικής ελευθερίας μέσα στη συλλογικότητα και αδυναμία αισθήσεως της ετερότητας στην κοινωνία των σχέσεων.

Μακράν ο πολιτισμός και ο τρόπος του βίου. Είναι το ομοιοπαθητικό παράδοξο της νεωτερικότητας: να θέτει στη βάση της πολιτικής τον κατεξοχήν αναιρετικό της πολιτικής κοινωνίας παράγοντα, τον ατομοκεντρισμό και του εξουσιαστικού δικαιώματος.

Ο Δυτικός άνθρωπος είναι αμφίθυμος και αμφίρροπος, ζει μεταξύ του υπερ-ανθρώπου και του συντετριμμένου, ονειρεύεται το όλον και ζει με το μηδέν. Γι' αυτόν η έννοια ζωής είναι φάντασμα, γλυκιά αυταπάτη και

ψευδαίσθηση. Η πραγματικότητα ισχύει μόνον κατά σύμβαση, αφού δεν υφίσταται άλλη οντολογική κατηγορία πέραν του μηδενός.

Ζει με ριζική, οριστική αγνωσία σε περιβάλλον υπαρκτικού μετεωρισμού.
Ζει την κόλαση του!

Όπως το έχει περιγράψει ο Ντοστογιέφσκι, η αδυναμία εξόδου από τη φυσική κλειστότητα ορίζει το “σβήσιμο της ζωής”, το θάνατο. Χωρίς “αγάπη” ζούμε το μη-νόημα, γινόμεθα μόνιμοι φορείς του θανάτου.

Η άρνηση του ΑΛΛΟΥ συμβαδίζει με την πρωταρχική θέση της πραγματικότητας, δηλαδή την ανάδυση του θανάτου ως περιεχόμενο της φύσης. Το άτομο του δυτικού πολιτισμού δεν γνωρίζει ότι το να ζεις αγαπητικά σημαίνει ότι ζεις μετα-ατομικά και ότι η ζωή δεν είναι η δική του ζωή, αλλά η αγαπητική σχέση με τον ΑΛΛΟΝ.

Η κοινωνία των ανθρώπων είναι πάντοτε “κοινωνία της χρείας”, κοινωνία των αναγκών. Αλλά οι προτεραιότητες των αναγκών δεν ιεραρχούνται ομότροπα. Η διαφοροποίηση ιεραρχήσεως των αναγκών διαφοροποιεί τους τρόπους συγκροτήσεως και λειτουργίας των κοινωνιών, την πολιτική θεωρία και πρακτική. Για να ιεραρχηθούν όμως οι ανάγκες απαιτούνται “κριτήρια ιεραρχήσεως” και τα κριτήρια διαμορφώνονται από κατ’αρχήν “νοηματοδοτήσεις” της ατομικής υπάρξεως και της συλλογικής συνυπάρξεως, από την απόδοση κάποιου νοήματος στο υπαρκτό και πραγματικό. Έτσι, αν και θεμελιώνεται στη χρεία, η ανθρώπινη συνύπαρξη είναι κάτι περισσότερο από κοινωνία της χρείας.

Αλλά και τα προγράμματα δράσεων, εδραζόμενα στην ατομοκεντρική θεώρηση, δεν είναι τίποτε άλλο από απλουστευτικά δικανικά σχήματα καλού και κακού, επιτρεπτού και ανεπίτρεπτου, στη θέση της υπαρκτικής γνησιότητας ή της υπαρκτικής αλλοτριώσεως.

Ταύτιση του καλού και επιτρεπτού με την προσαρμογή στη νομική καθορισμένη αντικειμενική ορθότητα. Ταύτιση της ορθής και έγκυρης γνώσης με την πειθάρχηση σε καθορισμένη μέθοδο ορθότητας.

Εκδοχή της “αμαρτίας” ως παραβάσεως του νόμου, παραβιάσεως κωδικών εντολών, όχι ως “αστοχίας” και αποτυχίας των σχέσεων κοινωνίας της ζωής. Υποκατάσταση της δυναμικής των σχέσεων από εξομοιωτικούς προγραμματισμούς της συμπεριφοράς, φόβος για την απροσδιοριστία της σχέσεως, τη διακινδύνευση της ελευθερίας. Κατανόηση της ελευθερίας ως ατομικής δυνατότητας αυτονομημένων από την εμπειρία της σχέσεως με τα σημαινόμενα.

Ακόμα και η πίστη στο Θεό, στο συνάνθρωπο, σε μία πρόταση οργανώσεως του βίου, δεν σημαίνει εμπιστοσύνη βεβαιωμένη από την εμπειρία της σχέσεως αλλά ατομική πεποίθηση, έστω και ανορθόλογη, πάντως δικαιωματικά επιλεγμένη.

Αν η πολιτική προτεραιότητα των ατομικών δικαιωμάτων συνιστά σήμερα πραγματικό αδιέξοδο, αν είναι ζωτικά επιτακτική η ανάγκη επανασυνδέσεως της πολιτικής με νοηματοδοτήσεις κοινωνικής και όχι

ατομοκεντρικής προτεραιότητας, με στοχοθεσία υπαρκτικής γνησιότητας και όχι μόνον χρησιμοθηρίας, τότε η πολιτική οφείλει να αναζητήσει προτάσεις που θα κομίζουν τη σαφή επίγνωση και υπέρβαση των ιστορικών προδιαγραφών του σημερινού αδιεξόδου. Εάν η ολοκλήρωση και παγίωση ενός καθολικά ατομικού και ανταγωνιστικού προτύπου συμπεριφοράς αποτελεί τη σημαντικότερη, και ίσως την κοσμοϊστορικότερη, παρενέργεια της θεσπίσεως των αλληλέγγυων ανακατανομητικών θεσμών του Κοινωνικού Κράτους, οι λόγοι για τους οποίους οι ριζοσπαστικές κινήσεις φαίνεται να έχουν περιέλθει σε αδιέξοδο είναι προφανείς. Η οργάνωση όλων περίπου των κοινωνικών αξιώσεων, βλέψεων και πραγμάτων, υλοποιείται μέσω διεκδικήσεων που στοχεύουν ρητά και αποκλειστικά στην προώθηση και μεγιστοποίηση κατηγορικών συμφερόντων.

Ο homo consummans αποτελεί την ιστορική αποκρυστάλλωση ενός αυτιστικού και ναρκισσευόμενου lupus ludens. Το οποιοδήποτε όνειρο απελευθερώσεως του ανθρώπου περνάει όχι απλώς μέσα από την αναθεώρηση των θεσμών και τη μεταβολή των κοινωνικών σχέσεων, αλλά και από την υπέρβαση (βαθύτερη και εμπλουτισμένη με δυσεξάλειπτα ιδεολογικά και αξιακά πρότυπα) και είναι αυτοματισμένο ενάντια στις τρέχουσες και παγιωμένες σημασίες και αξίες.

Ο Αριστοτέλης ορίζει ως στόχο της υπάρξεως αντικειμενικού δικαίου την “ευδαιμονία” των ανθρώπων που συγκροτούν την πόλη, δηλαδή κοινωνία πολιτική. Και η ευδαιμονία δεν εξαντλείται στην απόλαυση αγαθών ή στην ψυχολογική ευεξία, συνιστά τον τελικό σκοπό υπαρκτικής πληρότητας του ανθρώπου. Ο τρόπος για την κατάκτηση της είναι η αρετή, “να ενεργείται ο βίος κατ’ αρετήν”, ώστε να πραγματώνεται το τέλος της υπαρκτικής πληρότητας του

ανθρώπου, η τελείωση του. Έμπρακτη πραγμάτωση της αρετής είναι η συμμόρφωση με το “κατά φύσιν”, δηλαδή ο ενεργητικός και αυτοπροαίρετος (αιρετός) συντονισμός με τη λογικότητα που διέπει την πόλη, με τον δεδομένο κοινό λόγο της συμπαντικής και της πολιτικής κοσμιότητας, τον ορθό (ως εγγυητή της αρμονίας και τάξης) λόγο των σχέσεων κοινωνίας, ο λόγος προσωπικής ετερότητας μιας δημιουργικής αγαπητικής κοινωνίας. Η ελευθερία, τιμή και αξιοπρέπεια του πολίτη δεν είναι αξίωση ατομοκεντρικής κατοχυρώσεως, ούτε άμυνα, αλλά το οργανικό αποτέλεσμα της μετοχής του πολίτη στο κοινό άθλημα της κοινωνίας των σχέσεων.

Η Ανθρωπική Αρχή της κβαντικής φυσικής (Anthropic Principle) επανακαθορίζει το οντολογικό υπέδαφος για τη θέσμιση των επιστημονικών σημασιών. Το δόγμα της «αντικειμενικότητας» παραμένει ακόμα κυρίαρχο στην επιστημονική σκέψη. Σύμφωνα με αυτό το δόγμα ο κόσμος δεν χάνει, αλλά αντιθέτως κερδίζει σε αλήθεια, αν τον δούμε έξω από τις σχέσεις μας μαζί του. Υποτίθεται ότι ο κόσμος καθεαυτόν είναι αντικείμενο (και όχι ενεργούμενη σχέση μαζί μας). Η υπόθεση αυτή αντανάκλα την πεποίθηση ότι το υποκείμενο είναι και αυτό φυσικό φαινόμενο. Ότι ως αρχή θεσμίσεως είναι πλασματικό και ανυπόστατο. Ότι η παρεμβολή του απλώς αλλοιώνει το γνωσιακό αντικείμενο και πρέπει να αφαιρείται από κάθε γνωστική διαδικασία που θέλει να είναι επιστημονική.

Αλήθεια καταντά να είναι η αφαίρεση του υποκειμένου. Όχι η κατάργηση του, αλλά το υπαρξιακό κενό ως πρότυπο και αξία, η «έκλειψη του υποκειμένου». Προβάλλει στον κόσμο το “μηδενιστικό υποκείμενο”. Η κοινωνική συλλογικότητα είναι ο τρόπος “υποκειμενοποίησης” του βιολογικού ατόμου.

Ποιά παθολογία του συλλογικού οδηγεί στο σκοτεινό φάσμα του αυτο-μηδενιζόμενου και αυτό-αναξιούμενου υποκειμένου? Ποια σημασιακή θέσμιση των σχέσεων κοινωνίας επιτρέπει στο υποκείμενο να αναδειχθεί σε πρόσωπο, να πραγματώσει την υπαρκτική του ετερότητα ως ελευθερία?

Να τα βασικά, τα κρίσιμα ερωτήματα για την “λογική” της χρήσεως εξαρτησιογόνων ουσιών αφενός και για την οντολογία του προσώπου και του μετα-νεωτερικού παραδείγματος, της άρσεως των αδιεξόδων.

Η Ανθρωπική αρχή είναι η βάση της οντολογίας, το σημείο big bang που ενεργοποιεί / πυροδοτεί την τροχιά της κοσμολογίας.

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΔΟΥΜΕ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ?

Να κατανοήσουμε ότι ο άλλος άνθρωπος είναι η “έξοδος” μας και όχι ο εφιάλτης μας? Να κατανοήσουμε ότι μεγαλύτερη σημασία έχει η ατομική συμπεριφορά και πως αυτή επηρεάζοντας άλλους διαμορφώνει νέες καταστάσεις? Να αντιληφθούμε ότι τα πρότυπα άλλαξαν. Πρότυπα υπάρχουν. Απλώς είναι διαφορετικά. Να μάθουμε ότι η σύγκρουση της απολιθωμένης βιομηχανικής κοινωνίας δημιουργεί συγκρούσεις, αστάθεια, αβεβαιότητα, άκριτο καταναλωτισμό!! Να κατανοήσουμε ότι τα απλοϊκά συναισθήματα περι

πολιτισμού και επιστροφή στις ρίζες, όπως προβάλλονται, δεν παράγουν τίποτε άλλο από καθήλωση στο γνωστό και οικείο παρελθόν, αλλά τότε αναδύονται άλλα αρνητικά φαινόμενα (ανελαστικότητα, φονταμενταλισμός, φόβος, κ.λ.π.)

Να προσπαθήσουμε για:

α) καλλιέργεια προσδοκιών και αιτημάτων από τη ζωή,

β) ισχυροποίηση του εγώ, των μηχανισμών επιβίωσης (άλλωστε γνωρίζουμε ότι η επιβίωση μας είναι ανάλογη των μηχανισμών μας και όχι του διαταρακτικού παράγοντος),

γ) να περιορίσουμε την παραγωγή των “σκουπιδιών” και να στηρίζουμε την δημιουργικότητα στη συμπεριφορά μας. Όπου παράγονται “σκουπίδια” (κοινωνικά, πνευματικά) εκεί ο καθένας αποθέτει ευκολότερα τα δικά του,

δ) να εμπιστευθούμε τον άνθρωπο και να προσδοκούμε στην επίδραση που θα έχει. Η συνισταμένη των αλληλεπιδράσεων συμβάλλει πολύ περισσότερο θετικά από την προσπάθεια εφαρμογής μαζικών προτύπων και προγραμμάτων,

ε) να μάθουμε να διαχειριζόμαστε τις κρίσεις,

στ) να επαναποκτήσουμε την ικανότητα επικοινωνίας (ανταλλαγή-σύγκριση ιδεών, αλλαγή κοσμοειδώλου)

ζ) να μάθουμε να ζούμε σε καθεστώς συγκρούσεων και αβεβαιότητας,

η) να εκμεταλλευθούμε την ιδιότητα του εγκεφάλου να “επιλέγει” και να “ακολουθεί” ιδέες οι οποίες καλύπτουν τις ανάγκες του.

Αγνοούμε ότι η σύγχρονη τάση είναι το φθηνό χημικό ναρκωτικό με το οποίο πλέον δεν ξεφεύγει κανείς από την πραγματικότητα, αλλά “καθίσταται ικανός” να αντιμετωπίζει την πίεση της πραγματικότητας.

Σκεφθήκαμε κατά πόσον οι ιδεολογίες της μεταφυσικής αδιαφορίας ή της υπαρξιακής λήθης προάγουν τη χρήση?

Παρέμβαση στη ψυχή του καθενός από εμάς και δημιουργία νέων δικτυώσεων των ατόμων χρειαζόμαστε. Να συνειδητοποιήσουμε ότι στην εποχή μας, εποχή του νεωτερικού παραδείγματος (ατομισμού, καταναλωτισμού, υπαρξιακής λήθης ή μεταφυσικής αδιαφορίας) ο άνθρωπος έχει πάρει διαζύγιο από τη ζωή του.

Βιώνουμε και υπηρετούμε έναν πολιτισμό πρωτοφανούς ανάπτυξης των διευκολύνσεων του βίου, ο οποίος αρνείται πεισματικά κάθε νόημα και σκοπό του βίου. Η λογική του είναι χρηστική, αποκλείει κάθε οντολογική ερμηνεία του κοινωνικού γεγονότος.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Σήμερα συνειδητοποιούμε ότι έχει ξεπεραστεί ο νεωτερικός ανθρωπολογικός υπογραμμός (μεταμοντέρνα κατάσταση) και αποκαλύπτεται ο ανθρωπολογικός φορέας του βυζαντινού τριαδικού υπογραμμού: το Πρόσωπο.

Το πρόσωπο προσδιορίζει μία υπαρκτική πραγματικότητα. Το πρόσωπο υποστασιάζει (συγκροτεί σε υπόσταση, σε συγκεκριμένο υπαρκτικό γεγονός) έναν τρόπο υπάρξεως.

Την έκφραση “τρόπο υπάρξεως” την χρησιμοποιούμε για να επισημάνουμε όχι μόνον την υπαρκτική πραγματικότητα του προσώπου, αλλά και την υπαρκτική πραγματικότητα της φύσης. Ονομάζουμε “φύση” την υπαρκτική ομοείδεια, τον κοινό τρόπο υπάρξεως ομοειδών υποστάσεων.

Στην περίπτωση των προσωπικών υπάρξεων επισημαίνουμε την ομοείδεια κοινών φυσικών ενεργειών, αλλά ταυτόχρονα και τη δυναμική

ετερότητα του τρόπου εκφοράς ή πραγμάτωσης αυτών των κοινών ενεργειών.

Κατανοούμε την υπαρκτική ετερότητα του προσώπου ως ελευθερία από τον κοινό και αδιαφοροποίητο τρόπο ύπαρξης στη φύση. Η υπαρκτική ετερότητα του προσώπου είναι και προκαθορισμένη από τη φύση αλλά και έχει τη δυνατότητα αποδεσμεύσεως από τις αναγκαιότητες που επιβάλλει ως υπαρκτικό γεγονός η ομοείδεια της φύσης. Η υπαρκτική ετερότητα του ανθρώπινου προσώπου βιώνεται μέσω των ψυχικών ενεργειών της κοινής φύσης ως μοναδικά, ανόμοια και ανεπανάληπτη “ταυτότητα” του κάθε προσώπου. Βιώνεται τόσο ως αυτοσυνειδησία ετερότητας, ως υποκειμενική αυτοεπίγνωση, όσο και ως εμπειρία λογικής και δημιουργικής ετερότητας, μοναδικότητας λόγου.

Η ελευθερία του προσώπου ως ολότητα σημαίνει ότι ενώ η ανθρώπινη φύση είναι ένα fractal της φυσικής ύπαρξης, διαθέτει τη δυνατότητα αποδέσμευσης από το πεδίο της ανάγκης που επιβάλλει η ταυτότητα αυτή (υπαρκτική ετερότητα). Η προσωποκεντρική νοηματοδότηση του υποκειμένου είναι κβαντικού τύπου: το υποκείμενο είναι άτομο και σχέση συγχρόνως.

Η προσωπικότητα είναι πράγματι συμπύκνωση σχέσεων, κατασκεύασμα κοινωνίας, χωρίς καμία προκοινωνική ή εξωκοινωνική υπόσταση.

Είναι το μη ον το οποίο, ανταποκρινόμενο στην κλήση για αγαπητική σχέση που του απευθύνει το Τριαδικό Πρόσωπο από το

μέλλον, προσπαθεί να μετάσχει στο είναι, στην πραγματική ύπαρξη, που είναι η αγαπητική-τριαδική κοινωνία. Η πραγματική ατομικότητα, ως υπόσταση τριαδικής κοινοτικής ουσίας (ανιδιοτελούς αγάπης) είναι εσχατολογική.

Η ιδέα της ανθρωπολογικής κλίμακας είναι σαφής: Κολλεκτιβιστικός άνθρωπος, Άτομο, Πρόσωπο. Η ανάδυση του “ατόμου” από την κολεκτιβιστική αμορφία και η οικοδόμηση κοινωνίας πάνω στην παραδοχή της ατομικής ελευθερίας, είναι μία διακριτή βαθμίδα. Η δεύτερη μετά τον κολεκτιβιστικό άνθρωπο.

Το πρόσωπο είναι η τρίτη και τελευταία βαθμίδα. Επισυμβαίνει όταν το άτομο διαρρήξει μέσα του το σύμπαν της βίας και το Εγώ του αποκτήσει αγαπητικό περιεχόμενο. Τότε η ατομικότητα παύει να είναι συμβατική, ψευδαισθησιακή και ασταθής και ο άνθρωπος γίνεται πραγματικά ελεύθερος και υπεύθυνος.

Όταν η αναστοιχείωση αυτή υπερβεί μια κριτική μάζα ανθρώπων, τότε το Πρόσωπο μπορεί να αναχθεί σε υπογραμμό οικουμενικού πολιτισμού.

Στη νεωτερικότητα η κρίση έχει τις ρίζες της στον ατομικιστικό ανθρωπολογικό τύπο. Και αυτό γιατί το καλό του είδους δεν έχει τόπο στη σύσταση του Ατόμου. Δεν είναι οργανικό στοιχείο της φύσης του, αλλά κάτι το “εξωτερικό”. Λογικό καθήκον ίσως ή ηθικό χρέος, δεοντολογία. Όχι Οντολογία. Το εγωϊστικό άτομο του φιλελευθερισμού και το αλτρουϊστικό άτομο του σοσιαλισμού έχουν

καταρρεύσει. Γιατί το υποκείμενο της νεωτερικότητας μετασχηματίζεται στο αντίθετο του: από άτομο γίνεται μάζα. Και από μάζα αδρανές υλικό. Από υποκείμενο αντικείμενο. Στην εποχή μας είναι κυρίαρχη η πνευματική ροπή στην απροσωπία.

ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Παρατηρητής : Ο παρατηρητής πάντοτε εμπλέκεται στις διεργασίες του παρατηρούμενου γεγονότος και ανεξαρτήτως των προθέσεων του επηρεάζει τη διαμορφούμενη πραγματικότητα. Στη συμμετοχική οικουμένη δεν υφίσταται “ουδέτερος” παρατηρητής. Ο κβαντικός κόσμος είναι “ενεργός” αλλά όχι πραγματικός, υπό την έννοια ότι περιέχει «καταστάσεις» όπως εμείς τις αντιλαμβανόμαστε και “ταυτοποιούμε” διάφορες όψεις της πραγματικότητας.

Η ανθρώπινη συνείδηση είναι ο μόνος δείκτης που μπορεί να προσλάβει την πληροφορία του κβαντικού κύματος χωρίς να έχει κβαντική συμπεριφορά. Ο ανθρώπινος εγκέφαλος υπόκειται στην κυματομηχανική συμπεριφορά της ύλης. Χάρη στη συνείδηση η μέτρηση συγκροτεί πληροφορία τελική και κοινή σε κάθε φορέα συνείδησης, συνιστά αντίληψη που είναι προϊόν αλληλεπίδρασεως συνειδήσεως και εγκεφάλου, αλλά δεν καθορίζεται από τη φυσική εγκεφαλική λειτουργία.

Διαφορά πραγματικού και υπαρκτού από υποκειμενισμό, ατομικές εντυπώσεις και Νευτώνεια αντίληψη. Η πραγματικότητα συγκροτείται με

τη μετοχή του ανθρώπου (συνάντηση ανθρώπινου λόγου με λόγο φύσης και συγκρότηση σε υπαρκτικό γεγονός).

Η κυματομορφή “καταρρέει” από την “συνειδητή” παρατήρηση πλήρους εξελισσόμενης νοητικής καταστάσεως, μοναδικής από πληθώρα δυνατών καταστάσεων. Η κατάρρευση της κυματομορφής είναι ο μηχανισμός της συνειδήσεως που ενεργοποιεί μία μοναδική κατάσταση από το πλήθος “υπονοούμενων” καταστάσεων. Το απροκαθόριστο κβαντικό επίπεδο του εξωτερικού γεγονότος παράγει απροκαθόριστα ερεθίσματα. Ο προσδιορισμός του κβαντικού γεγονότος συμβαίνει δια της κατάρρευσης της κυματομορφής στο επίπεδο του συνόλου εγκεφάλου. Ο προσδιορισμός της καθολικής διαδικασίας, δια της παρατήρησης του ενσυνείδητου παρατηρητή, προσδιορίζει την πραγματικότητα ως μία και μοναδική. Το ερέθισμα είναι ασαφές έως ότου υποπέσει στην αντίληψη του παρατηρητή. Η οικουμένη περιλαμβάνει τοπικά φαινόμενα δομημένα επί της ατοπικής πραγματικότητας (θεώρημα Bell)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Η ελληνική ταυτότητα αποτελεί κατ’ αντίθεση προσδιορισμό, ώστε να είναι αυτό που δεν είναι. Πρωτίστως διαμορφώνεται από την αντίθεση φύσης και κοινωνίας. Η ελευθερία του προσώπου ως ολότητας σημαίνει ότι ενώ η ανθρώπινη μορφή είναι ένα μορφοκλασματικό της φυσικής υπάρξεως (υπάρχει μέσα στην αυτοομοιότητα, ομοείδεια των κοινών φυσικών ενεργειών), διαθέτει τη δυνατότητα αποδεσμεύσεως από το πεδίο της ανάγκης που επιβάλλει η ταυτότητα αυτή (υπαρκτική ετερότητα) Η

ετερότητα συνεπώς στον προσδιορισμό της ύπαρξης σημαίνει αντιδιαστολή προς τις δυϊστικές διακρίσεις της κοινωνικής ομάδας. Όλες οι φυσικές μορφές στο ελληνικό περιβάλλον είναι αυτό που φαίνονται: ένα φράκταλ, τάξη και χάος μαζί. Η ψυχοσύνθεση που γεννά η θέα ενός τέτοιου κόσμου είναι η φράκταλ φύση του δημιουργού.

Οι Έλληνες/Λοξίες με το βίωμα της φράκταλ μορφής τους (της έκθετης υπόστασης τους κατ' εικόνα του δημιουργού) βιώνουν το συναμφοτέρων της εναισθήσεως αποκτώντας ικανότητα πνευματικής συμβιώσεως με άλλους εαυτούς (βιώνουν τον μανικό έρωτα προ του κτιστού).

Μήτις: μορφή πολύτροπης νοήσεως. Η πολυμήχανη νόηση ήταν και είναι ένα μόνιμο δεδομένο του ελληνικού κόσμου (άνθρωπος μητιόσις). Προϋποθέτει τη λειτουργία του συνόλου των νοητικών στάσεων.

Με προϋπόθεση την α-πορία προσφέρει έναν παρα-δοξο δρόμο ως δικτυωτό δεσμό των γεφυρών ορατού και αοράτου. Νόηση αμφιλογίας, ασταθούς, μεταβαλλόμενου.

Αποφατισμός: η άρνηση να δεχθούμε να εξαντλήσουμε τη γνώση της αλήθειας στη διατύπωση της. Η διατύπωση είναι αναγκαία συνθήκη γιατί ορίζει την αλήθεια, τα δόγματα, τις σταθερές. Η γνώση της αλήθειας είναι βιωματικά εμπειρική (τρόπος ζωής).

Ελευθερία: η ελευθερία του προσώπου ως ολότητας σημαίνει ότι ενώ η ανθρώπινη φύση είναι μορφοκλασματικό της φυσικής υπάρξεως, διαθέτει

τη δυνατότητα αποδεσμεύσεως από το πεδίο της ανάγκης που επιβάλλει η ταυτότητα αυτή (υπαρκτική ετερότητα).

ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο αρχαίος ατομικισμός και έρευσε μη μπορώντας να διαχειρισθεί την αντίφαση **ελευθερίας-δικαιοσύνης**. Τι θα γίνει με τον νεωτερικό ατομικισμό? Αντιμετωπίζει το ίδιο πρόβλημα αλλά με τελείως διαφορετικό τρόπο. Στα πλαίσια μιας κοσμοκεντρικής οντολογίας ο πρώτος, στα πλαίσια μιας **ιστορικιστικής ανθρωποκεντρικής οντολογίας** ο δεύτερος.

Στον ελληνικό πολιτισμό η αίσθηση του τραγικού έρχεται σαν καταστάλαγμα μιας τρομακτικής εμπειρίας. **Ο ομηρικός μύθος** παράγει ατομικότητα και σχηματίζεται το πολιτειακό/κοινωνικό σύστημα. Το μερικό συλλογικό υποστασιάζει συρρικνωτικά-ανταγωνιστικά το **εθνικό καθολικό**. Σταδιακά διαλύεται η συλλογική αυτονομία, η βάση της ατομικής ελευθερίας.

Ο άνθρωπος αντιδρά με την καλλιέργεια της **αρετής** και της αίσθησης του **τραγικού**. Η πρώτη εσωτερικεύει την αντίθεση ελευθερίας-δικαιοσύνης. Η δεύτερη καλλιεργεί την αυτοσυγκράτηση, μέσω του φόβου απέναντι στην έξαρση των παθών. **“Των ανδρών το υπέρτολμον φρόνημα”** (Αισχύλος) απειλεί με υποστρόφη στο Χάος. Ως λύση φαίνεται ο συντονισμός με τον **Λόγο του Παντός**, τον λόγο της **Δικαιοσύνης-Αρμονίας**.

Όταν όμως ο σεβασμός για τους **“κατέχοντας την πόλι”** θεούς και ήρωες, σβήνει με την ανάπτυξη της ατομικής ελευθερίας και γίνεται ό,τι κάθε φορά **“έδοξε τη βουλή και τω Δήμω”**, χωρίς αναφορά στον εναρμονιστικό **Ιερό Λόγο**, αρχίζει και η κατάρρευση.

Είναι η φάση της σοφιστικής, του απόλυτου σχετικισμού και της εξαχρείωσης. Απομυθοποιείται ο μυθικός χαρακτήρας της ελληνικής εξατομίκευσης: ο ομηρικός μύθος. Αναιρείται τότε η ίδια η βάση της ελληνικής ατομικότητας. Το άτομο και η Πόλις αποσυντίθενται. Η αυτονομία, η ατομική –συλλογική, καταλύεται. Η σωκρατική φιλοσοφία, της στροφής στον **έσω άνθρωπο**, θα είναι και το κύκνειο άσμα του ελληνικού ατομικισμού.

Στον νεωτερικό πολιτισμό, η νεωτερικότητα γεννήθηκε ως αντίδραση –απηύδημα στους θρησκευτικούς πολέμους, διαπίστωση που εξηγεί πολλά.

Είναι κατ’ αρχάς μια ακατάσχετη ορμή προς την ατομική ελευθερία. Γέννηση νέας ατομικότητας, εντελώς καινοφανούς χαρακτήρα. Ποιος είναι? Είναι η **μηχανική– διαμεσολαβημένη αυτοαναφορικότητα**.

Η αυτοαναφορικότητα είναι ένα αίτημα απόλυτης **αυτονομίας**, **απόλυτης απελευθέρωσης**. Από κάθε φυσικό και μεταφυσικό περιορισμό. Απελευθέρωση από τον απόλυτο «άλλο» (Θεό), από τον κοσμικό «άλλο» (φύση), από τον απέναντι μου «άλλο» (πλησίον). Με σκοπό “τη γλυκειά

απόλαυση ενός επίγειου στέμματος”, την “εγγύηση της ιδιωτικής απολαύσεως”.

Πως? Φτιάχνοντας έναν ειδικό **τεχνητό κόσμο**, με βάση αυτήν ακριβώς την προδιαγραφή, μέσα στον οποίο θα αυτοεγκλειστεί η αυτοαναφορική ατομικότητα. Η ιστορία αυτού του τεχνητού κόσμου θα είναι επιφορτισμένη με ένα μοναδικό “τέλος” (σκοπό): να πραγματώσει την αυτοαναφορική αυτονομία. Η νεωτερική ιστορία θα είναι έτσι ο φορέας μιας εκκοσμικευμένης **μεσσιανικής εσχατολογίας**. Αλλά ποιος θα είναι ο νεωτερικός **Μεσσίας**? Μας είναι γνωστός: είναι **η Επιστήμη και η Τεχνολογία**, που θα μας “λύσουν όλα τα προβλήματα”.

Αναλυτικότερα:

Η ατομική αυτονομία είναι εδώ μετοχή στη συλλογικά κατακτημένη αυτονομία, έναντι του “άλλου” γενικά (:απόλυτου, φυσικού, κοινωνικού, πλησίον). Ενώ η ελληνική είναι, απλώς, μετοχή στην συλλογική αυτονομία έναντι του άλλου – γειτονικού συλλογικού (χωριστικός πατριωτισμός).

Ενώ η ελληνική ατομική αυτονομία επιτυγχάνεται στο εσωτερικό του αυτόνομου συλλογικού (πόλεως) μέσω του συντονισμού με τον κοσμικό Κοινό λόγο, η νεωτερική επιτυγχάνεται μέσω του συντονισμού με τον εσχατολογικό λόγο της **ιστορικής προόδου**.

Θεμέλιο του πρωτότυπου νεωτερικού εγχειρήματος είναι η **μη σχέση**, ο αποκλεισμός του άλλου, ως άλλου, από τη δόμηση του κοινωνικού πεδίου.

Ο φόνος του άλλου (του Θεού, της φύσης, του πλησίον). **Κόλαση είναι ο άλλος**, λέει ο **Σαρτρ**. Η κόλαση βρίσκεται στην **εγγύτητα**. Τρεις στο ίδιο κελί λέει πάλι ο Σαρτρ. Ενώ στους Έλληνες η εγγύτητα των προσώπων είναι παράδεισος. Κόλαση είναι το να είστε πλάτη με πλάτη και να μη βλέπει ο ένας το πρόσωπο του άλλου (Γεροντικό). Εκεί συν τρεις δεν κάθονται συν δυο δεν κουβεντιάζουν (Δημοτικό τραγούδι).

Αλλά πως στήνεται κοινωνία πάνω στην **απαλοιφή της σχέσεως**?

Γίνεται α) Δια της εκδοχής απάντων ως **αυτοναφορικών ατόμων**, ως έχοντων τόση αυτάρκεια που η σχέση δεν υπεισέρχεται στον ορισμό τους. β) Με τον **αποκλεισμό της εγγύτητας**, η οποία θα αποκάλυπτε την απεχθή ετερότητα του άλλου, ως περιορισμό της ατομικής αυτονομίας. γ) Με την αυτοεπιβεβαίωση της αυτοναφορικής ατομικότητας ως διαρκούς **φόρου του άλλου**.

Ο αποκλεισμός της εγγύτητας του άλλου διασφαλίζεται με την **απρόσωπη-μηχανική διαμεσολάβηση των σχέσεων**. Ανάμεσα σε όλες τις ανάγκες μου και στον άλλο μπορούν κάλλιστα να παρεμβληθούν απρόσωπα συστήματα, που να τις διαχειρίζονται. Αρκεί να χρησιμοποιηθεί το είδος νοήσεως που καλούμε **Ratio** (προσομοιωτική-τυποποιητική-αλγοριθμική σκέψη).

Το τρίτο στοιχείο, η φονική αυτοεπιβεβαίωση, επιτυγχάνεται με τον **θεσμοποιημένο ανταγωνισμό** (αγοράς και πολιτικής). Με τον Καπιταλισμό, ως γενίκευση της εμπορευματοποίησης. Ο άλλος-πλησίον

είναι **θήραμα**. Σκοτώνοντας τον, συμβολικά και οικονομικά, επιβεβαιώνω τη δική μου άσχετη ατομικότητα.

Στο μοντέλο αυτό, η αντικειμενικά καταστροφική δράση του διατομικού ανταγωνισμού, και κατ' επέκταση η **αντίθεση ελευθερίας δικαιοσύνης**, επιδέχεται άλλο και μάλιστα παραγωγικό χειρισμό. Λύνεται με φυγή προς τα μπρος. Με όλο και μεγαλύτερη ανάπτυξη συστημάτων.

Το νεωτερικό εγχείρημα πετυχαίνει: Αυξάνει συνολικά την αυτονομία έναντι των μεταφυσικών και φυσικών δυνάμεων. Ελπίζεται ότι τελικά θα νικηθεί ο θάνατος. Ο νεωτερικός κόσμος, ενσωματώνοντας τους αντίστοιχους άλλους, μοιάζει να αγγίζει ήδη την αθανασία. Παραπέρα: το κάθε άτομό του μπορεί, χάρη στην επιστήμη, να αποφύγει κάποτε τον θάνατο, καθώς αργά ή γρήγορα θα ανακαλυφθεί το **γονίδιο του θανάτου** (εσχατολογία). Άλλωστε μια μηχανή δεν πεθαίνει όταν υπάρχουν ανταλλακτικά.

Αλλά που βρίσκεται το **Τραγικό** στη νεωτερικότητα? Στις λεγόμενες “παρενέργειες” του όλου εγχειρήματος. Τα προβλήματα μετατοπίζονται στο “εξωτερικό” άλλο: στο “περιβάλλον”, τον βιόκοσμο και στη μη νεωτερική ιστορικότητα. Τα αποτελέσματα είναι απλά σε δύο επίπεδα:

Αντίφαση βιόσφαιρας-τεχνόσφαιρας. Η κατάρρευση της πρώτης, υπό το βάρος της δεύτερης, γίνεται όλο και πιο πιθανή.

Αντίφαση εξατομίκευσης-συστημάτων, επειδή **εσωτερικεύεται** η μηχανική διαμεσολάβηση των σχέσεων. Οι σχέσεις ανάμεσα στα μόρια της ψυχής διαμεσολαβούνται από τα εξωτερικά συστήματα. Η ατομική σωματοψυχή στρεβλώνεται. Υπαναπτύσσεται π.χ. το συναισθηματικό και κυρίως η **αυθυπερβατική** τάση του ανθρώπου. Αυτό που είναι ο υποστατικός του άξονας, κατά την Ορθόδοξη παράδοση. Ο υπαρξιακός χρόνος διασπάται σε χρονοανταλλακτικά συστημάτων. Ο εσωτερικός άνθρωπος απονεκρώνεται και έχουμε τον **κούφιο άνθρωπο του Τ.Σ. Έλιοτ**.

Σαν αποτέλεσμα τελικώς εξαντλείται ο εωσφορικός μυθικός κινητήρας της νεωτερικής εξατομικεύσεως. Άρχισε πλέον το τέλος της. Εισβάλλει το Τραγικό, ως αδυναμία συντονισμού του εξωθενουμένου-μεταμοντέρνου νεωτερικού ατόμου με τον εσχατολογικό λόγο της νεωτερικότητας.

Συμπέρασμα:

Το ελληνικό άτομο κατέρρευσε. Η δυναμική της καταρρεύσεως δεν είχε θίξει τον **άμεσο-σχεσιακό** προσανατολισμό του. Γι' αυτό μπόρεσε να αναγνωρίσει στο χριστιανικό **Πρόσωπο την ανθρωπολογική του διέξοδο**. Είχαμε έτσι τη βυζαντινή σύνθεση. Άλλα χίλια χρόνια ελληνικού πολιτισμού.

Το νεωτερικό άτομο μπήκε κι αυτό στη φάση της ολοκληρώσεως-καταρρεύσεως. Η δυναμική της δεν έθιξε όμως ακόμα σοβαρά τη μηχανοκρατική εσχατολογία του. Ακόμη πιστεύει στον τεχνολογικό

μεσσιανισμό. Αυτό είναι πιθανό να μας οδηγήσει στον **μετάνθρωπο**. Στον μετανεωτερικό αυτό εφιάλτη. Το ζητούμενο είναι η **προσωποκεντρική διέξοδος**. Να υπερβεί τη μηχανική απρόσωπη σχεσιοκρατία. Κι αυτό είναι τραγικό, γιατί δεν μπορεί να το κάνει με τα μέσα που γνωρίζει. Δεν διανοείται ότι η σωτηρία του είναι να μετατρέψει το **φέρετρό** του, το μηχανοποιημένο αυτοαναφορικό εγώ του, σε **σωσίβιο** για να ζήσει ο απέναντι του ατομικός και συλλογικός άλλος.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ ΕΙΝΑΙ Η ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑ – ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.

Φθάσαμε σ' ένα σταυροδρόμι στο οποίο η έξοδος από την κρίση θα είναι είτε τεχνολογική είτε κοινωνική. Οξύνονται τα οικονομικά κατ' αρχήν (βλ. παγκοσμιοποίηση) και τα κοινωνικά κατ' εξοχήν προβλήματα στην καρδιά των κοινωνιών (κρίση καπιταλιστικής συσσωρεύσεως, εργασιακή αλλοτρίωση, κοινωνία δύο τρίτων, προλεταριοποίηση της διανοητικής εργασίας) και φτάνουν στην καταστροφή των κοινωνικών, ψυχολογικών και συναισθηματικών δομών του ανθρώπου. Βιώνουμε την υποκατάσταση της πραγματικότητας, από την virtual reality της τηλεοράσεως, της πολιτικής ως θέαμα της, του έρωτα ως οφθαλμοπορνείας, μιας αδιάκοπης επικοινωνιακής ψευδοπληρότητας.

Το ΑΤΟΜΟ διαλύεται, γίνεται κομμάτια. Χάνει η προσωπικότητα του την εσωτερική συνοχή της. Μοιάζει με ένα πλήθος διαφορετικών “μικροπροσωπικότητων” (“ψηφιδωτή προσωπικότητα”) σε μία κοινωνία

“ίσων” (ίσων στο δικαίωμα της παθητικότητας, της υπακοής, του καταναλωτισμού).

Πρόταση ζωής είναι να στοχεύουμε στη δυναμικά ενεργούμενη ετερότητα, η οποία προσδιορίζει και την ελευθερία του υποκειμένου. Να διατυπώσουμε κανόνες και άξονες με τρόπο που να διασώζεται και να αναδεικνύεται η ακεραιότητα-ταυτότητα των σχετιζομένων ως υπαρκτική ετερότητα.

Το “δίκαιο” να οριοθετεί τις σχέσεις αντί για πράξεις, τη γνησιότητα αντί για αλλοτρίωση, την αλήθεια αντί για χρησιμότητα.

Να επαναπροσδιορίσουμε τον πολιτισμό (την ιεράρχηση των αναγκών μας), τη μετα-φυσική του ανθρώπου (τους υπαρκτικούς στόχους).

Να αναζητήσουμε τις μετα-νεωτερικές προϋποθέσεις που διαφαίνονται στις καινούργιες ανθρώπινες ανάγκες και που θα μπορέσουν να νοηματοδοτήσουν καινούργια κίνητρα ή όρους κοινωνικής και παραγωγικής δυναμικής. Να ενσωματωθούμε οργανικά στον τρόπο του τόπου μας, στο καθολικό λαϊκό βίωμα, στη σοφία των κρίσεων και αξιολογήσεων της λαϊκής ανάγκης, όσο αυτή λειτούργησε με στόχο τη νίκη της ζωής στο θάνατο. Η αισθητική μας να εγκεντρωθεί στον τρόπο του κάλλους, σε κάποια μαστορική της αποτύπωσης του, όσο αυτή διακονεί τη σχέση κοινωνίας των ουσιωδών της ζωής. Ο φραγμός στη γνωστική πρόσβαση προς το μετα-φυσικό ενδεχόμενο, φραγμός υποψίας ψευδαισθήσεων, είναι

αυτός που παραλύει την οντολογική αναζήτηση στη νεωτερικότητα. Η διάλυση του φραγμού μοιάζει αναγκαία και ικανή για την είσοδο στο μετα-νεωτερικό παράδειγμα.

Η πρόταση ζωής περιλαμβάνει τον περιορισμό της δράσης του εμπορεύματος στη ζωή μας. Να συνειδητοποιηθεί ότι ο κόσμος από “άτομα εγωιστές” είναι κόσμος αβίωτος. Να παλέψουμε για την αυτονομία μας, γιατί η κοινωνική εξέλιξη είναι δημιούργημα ελεύθερων ανθρώπων και είναι θέμα παιδείας και εκπαίδευσης των ανθρώπων να δέχονται ότι αυτοί καθορίζουν τους κανόνες, τις αξίες και τις σημασίες που δίνουν νόημα στην ατομική και κοινωνική ζωή. Μόνον έτσι επιτυγχάνεται η σύγκλιση του “θεωρείν” με το “ζην”.

Η αντίδραση έχει νόημα μόνον εάν εμπεριέχει την αλλαγή του τρόπου της οικονομίας, ώστε να ανταποκρίνεται σε συνειδητές και κοινά αποδεκτές ανάγκες, η ικανοποίηση των οποίων υπερτερεί της καταναλωτικής κοινωνίας.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι με ποιες πληρέστερες ικανοποιήσεις στην καθημερινότητα του βίου θα αναπληρώσουν οι άνθρωποι την άνεση, την καταναλωτική ζωή και την εύκολη απόδραση!.

Μόνον η εμπειρία της ζωής, η ελευθερία του ανθρώπου, η πίστη στον άνθρωπο και στο “πρόσωπο”, η ικανοποίηση της ταυτόχρονης ουσίας μας το ενικότερον και το καθολικότερον μπορεί να δώσει απαντήσεις στα αδιέξοδα της ζωής. Δυστυχώς μιλάμε για λύσεις όπου απαιτείται μόχθος και προσωπική προσπάθεια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Η σημερινή κρίση μπορεί να περιγραφεί ως αδυναμία του υποκειμένου της νεωτερικότητας να ελέγξει την αντίφαση ανάμεσα στο σύστημα των αναγκών του και τις συνέπειες του.

Η νεωτερικότητα θεμελιώθηκε στη μηδενιστική νοηματοδότηση της αυθυπερβατικής διάστασης του ανθρώπου. Στη συρρίκνωση του υποκειμένου στην αυτοεπιβεβαιωτική του διάσταση. Το ερώτημα που τίθεται είναι: μπορεί ο σημερινός άνθρωπος να βρει μέσα του ένα τόσο σταθερό αυθυπερβατικό στήριγμα που να του επιτρέπει 1) να κυριαρχεί πάνω στην εσωτερική του χαοτικότητα, 2) να αποστασιοποιείται από το σύστημα των αναγκών του και 3) να διαμορφώνει συλλογικές μορφές ικανές να ελέγχουν την τραγική αντίθεση ελευθερίας-δικαιοσύνης?

Αυτή είναι η διέξοδος που προτείνει η μετα-νεωτερική μετα-φυσική, διέξοδος που επιβεβαιώνεται ή διαψεύδεται μόνον με τη βιωματική μετοχή στην εμπειρία. Τελικώς η ζητούμενη ανθρωπολογική αντιπρόταση πρέπει να είναι σε θέση να παρεμβαίνει στο υπαρξιακό πεδίο και να εξουδετερώνει εκεί την κοινωνική δυναμική της απροσωπίας.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η κοινωνία είναι ένα απελευθερωμένο κοινωνικό σύστημα και η αληθινή ελευθερία ορίζεται από την απροσδιοριστία. Η προσαρμογή των ατόμων στις εξελίξεις δεν είναι ζήτημα χρόνου αλλά ζήτημα πολιτικό. Ο ρόλος του ανθρώπου στις κοινωνικές εξελίξεις είναι ζήτημα οντολογικής μεταμορφώσεως του ανθρώπου, όταν ο ίδιος συντελεί στη μεταβολή της κοινωνίας του. Αυτό φοβούμενη η δυτική κοινωνία και προκειμένου να μαθαίνει τα άτομα να μην αποδέχονται ότι τα ίδια είναι οι δημιουργοί της κοινωνίας τους, όρισε τη **Λογική** της σκέψεως ως την εξω-κοινωνική πηγή προελεύσεως των θεσμών, τοποθετώντας την στη θέση που καταλαμβάνουν σε άλλες κοινωνίες οι θεοί ή οι πρόγονοι. Έτσι δημιουργήθηκε η ετερόνομη πολιτεία του δυτικού πολιτισμού (ανελεύθερη, κλειστή). Στη δυτική κοινωνία οι κοινωνικές εξελίξεις είναι δημιούργημα δυνάμεων εκτός κοινωνίας (π.χ. νόμοι, ιστορία, αγορά). Η νέα κοινωνία οφείλει να είναι αυτόνομη γιατί η κοινωνική εξέλιξη είναι δημιούργημα των ατόμων και είναι θέμα παιδείας και εκπαίδευσης των ατόμων στο να αποδέχονται πως αυτά τα ίδια ορίζουν τους κανόνες, τις αξίες, τις σημασίες που δίνουν νόημα στη ατομική και κοινωνική ζωή. Μόνον έτσι επιτυγχάνεται η σύγκλιση του “**θεωρείν**” με το “**ζην**”.

Η αυτόνομη κοινωνία έχει ρητή επίγνωση ότι κανόνες και σημασίες δεν είναι αδιαμφισβήτητοι θεσμοί. Ο άνθρωπος είναι ον που αποτελεί έργο του εαυτού του. Η μορφή του είναι ουσία επειδή είναι δημιούργημα.

Προτάσσοντας το Λόγο τέτοια κίνητρα εντοπίζουν την ασυμβατότητα της δυτικής ετερονομίας με συνθήκες απροσδιοριστίας. Η δημοκρατία είναι το

μόνο πολίτευμα που αντιμετωπίζει ανοικτά την πιθανότητα αυτοκαταστροφής ως πρόβλημα που δεν επιδέχεται προκαταβολικές λύσεις. Η ελληνική αυτονομία εδράζεται στο Λόγο και έτσι προσδιορίζεται η σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο, τον εαυτό του, την κοινωνία. Η αυτόνομη κοινωνία έχει ρητή επίγνωση ότι κανόνες και σημασίες δεν είναι αδιαμφισβήτητοι θεσμοί. Ο άνθρωπος είναι ον που αποτελεί έργο του εαυτού του. Η μορφή του είναι ουσία επειδή είναι δημιούργημα. Ο δυτικός πολιτισμός απαιτεί παγιωμένες νοητικές λειτουργίες ως προς την ικανότητα του λογικού υπολογισμού (προσαρμογή σε κοινωνικές απαιτήσεις με αποκρυσταλλωμένες ιδέες). Αυτό σημαίνει μειωμένες νοητικές ικανότητες παιγνιώδους νοημοσύνης και υστέρηση “ρεουσών” ικανοτήτων (λειτουργίες και ικανότητες που απαιτούν ενεργοποίηση του αισθησιοκινητικού συντονισμού, συν-κίνηση με φαντασία, σε αντιδιαστολή με τη λογική). Η λογική είναι δομή γενική κατασκευαστική, νοοτροπία πολιτισμού με συγκλίνουσα λογική. Η ετερονομία της δυτικής κοινωνίας δεν δέχεται την αποκλίνουσα νοητική λειτουργία γιατί αποτελεί το καθεστώς συμμορφώσεως στη κοινωνική λογική, προσφέροντας συνθετική ικανότητα. Ο ελληνικός τρόπος περικλείει την ποιητική ικανότητα ανα-συνθέσεως νοημάτων (ρέουσα νοημοσύνη, αμφισβήτηση κοινωνικής νοηματοδότησης, αναλογικοί συσχετισμοί). Η πραγματικότητα για τους Έλληνες είναι αυτή που επιβεβαιώνεται με το **κοινωνείν**.

Η πόλη δεν είναι ο φυσικός χώρος, είναι η οργάνωση των ανθρώπων όπως προκύπτει από τη σύμπραξη και τη συνομιλία και ο πραγματικός χώρος βρίσκεται ανάμεσα στους ανθρώπους. Η **Ελληνική ταυτότητα** αποτελεί κατ’ αντίθεση προσδιορισμό, ώστε να είναι αυτό που δεν είναι. Η ελευθερία του προσώπου ως ολότητας σημαίνει ότι, ενώ η ανθρώπινη μορφή είναι ένα μορφοκλασματικό (φράκταλ) της φυσικής υπάρξεως (υπάρχει μέσα στην αυτομοιότητα, ομοειδία των κοινών φυσικών ενεργειών), διαθέτει τη δυνατότητα αποδεσμέυσεως από το πεδίο ανάγκης που επιβάλλει η ταυτότητα αυτή (υπαρκτική ετερότητα) (η μορφή του

ανθρώπου είναι φράκταλ της φύσεως του δημιουργού και γι' αυτό ο άνθρωπος είναι ταυτόχρονα το ενικότερον και το καθολικότερον).

Ιστορικά και πολιτισμικά διαθέτουμε την απάντηση στα αδιέξοδα και τις συγκρούσεις του νεωτερικού παραδείγματος. Η δική μας πρόταση για το μετα – νεωτερικό παράδειγμα είναι η επανασυνειδητοποίηση της κβαντικής μορφής του ανθρώπου, άτομο και σχέσεις, η εξέλιξη του ατόμου σε πρόσωπο και η ανάδυση του ενυπόστατου του προσώπου (αυτονομία, απόλυτη υπαρκτική ελευθερία, συμπληρωματική ετερότητα του καθενός προς τον άλλο άνθρωπο). Είναι η ανάδειξη του ΠΡΟΣΩΠΟΥ, του ανθρωπολογικού τύπου όπου η πόλωση ατομισμού-κολεκτιβισμού, με την οποία πραγματώνεται η ατομικότητα, η αλληλεγγύη, η αυτονομία, η προσφορά, η ελευθερία και η δικαιοσύνη. Είναι η τριαδική οντολογία στην οποία αποτυπώνεται και από την οποία απορρέει η παραδοχή και της οντολογικής σημασίας και των ενεργειών-σχέσεων.

ΔΟΜΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Η συζήτηση για το παρόν και το μέλλον των Αστικών Εταιρειών και των Κέντρων Πρόληψης εκτός του ουσιαστικού ενδιαφέροντος για την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόληψης, είναι απαραίτητη γιατί το

διαρρεύσαν διάστημα είναι αρκετό για την εξαγωγή συμπερασμάτων και την διαμόρφωση των κινήσεων οι οποίες απαιτούνται .

Η παράταση των ασαφειών και των ερμαφρόδιτων καταστάσεων θα οδηγήσει σε αγκυλώσεις, με σταδιακή ακύρωση του ρόλου των Κέντρων Πρόληψης.

Η αποκτηθείσα γνώση, εμπειρία και “σοφία” πρέπει να είναι οι καταλύτες για την επαναδιατύπωση του ρόλου και του πλαισίου λειτουργίας των Αστικών Εταιρειών και των Κέντρων Πρόληψης.

Η πρόληψη είναι μια δύσκολη υπόθεση κοινωνικής παρεμβάσεως, με χαμηλή διεισδυτικότητα και ασαφή αξιολόγηση. Σε εποχές και κοινωνίες, όπως αυτή της νεωτερικότητας, σε φάση παρακμής και αποδομήσεως του ανθρώπου, η πρόληψη “αφ’ αυτής” δεν “επαρκεί” για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών. Πρόληψη εκτός ολο-κληρωμένων προγραμμάτων κοινωνικής παρεμβάσεως είναι αναποτελεσματική.

Η πρόληψη εδράζεται στον πολιτισμό και κυρίως στην οντολογία, στο λόγο υπάρξεως του ανθρώπου στη ζωή. Διαφορετικά εκφυλίζεται στο “πολιτικό άλλοθι” της “κοινωνικής προσφοράς” και στο ανάθεμα της κοινωνίας για τα ναρκωτικά.

Βασικής σημασίας είναι η λειτουργική, γιατί θεσμική υπάρχει, κατοχύρωση του ρόλου του ΟΚΑΝΑ, όπως αυτός προσδιορίζεται στο Ν 2161/1993.

Η πλειοψηφία των πολιτών περιμένει από μία νέα πολιτική τις κατευθύνσεις, τους ερμηνευτικούς κώδικες, τα ερμηνευτικά σχήματα της πραγματικότητας, την βεβαιότητα, την συνέχεια και την διάρκεια.

Οι πολίτες επαναδιαπιστώνουν ότι χωρίς τους πολιτικούς, ιδεολογικούς και γνωστικούς χάρτες δεν μπορούν “να βαδίσουν μέσα στην κοινωνία και μέσα στην ιστορία”. Είναι σαν να κινούνται σε μία άγνωστη πόλη χωρίς τον χάρτη της.

Οι χάρτες της ιδεολογίας και της πολιτικής είναι μηχανισμοί περιορισμού της πολυπλοκότητας, των πολλών προκλήσεων, απειλών, μηνυμάτων που δέχονται. Με αυτούς μπορούν να προδιαγράψουν τον χώρο της κοινωνίας και της ιστορίας, τις ιεραρχήσεις, τις προτιμήσεις, τις προτεραιότητες, να θέτουν όρια, να καθορίζουν στάδια και στρατηγικές.

Ζούμε την εποχή που επιδιώκει το τέλος του ανθρώπου ως φυσικού δημιουργήματος και την είσοδο στην εποχή των τεχνητών προσθηκών και αναγκών. Οι άνθρωποι γινόμαστε ανικανοποίητοι, αποπροσανατολισμένοι και δυστυχημένοι. Ο τεχνικός πολιτισμός, η τεχνολογική εξέλιξη, παύουν να λειτουργούν ως ανθρώπινα δημιουργήματα, αλλά μετατρέπουν τον άνθρωπο σε προέκταση τους, σε εξάρτημα.

Η νέα εποχή απαιτεί από την κοινωνία να παραιτηθεί από κάθε συνοχή, συλλογικότητα και λειτουργικότητα.

Στην εποχή της υπερκινητικότητας και της αυξημένης δικτυώσεως, η επίδραση του περιβάλλοντος στον σχηματισμό της εθνικής ταυτότητας θεωρείται φθίνουσα.

Η κοινωνία μπορεί να καταστραφεί όταν η παραπέρα ποσοτική ανάπτυξη της μαζικής παραγωγής κάνει το περιβάλλον εχθρικό, όταν απομονώνει τον άνθρωπο από τον άλλον, όταν υπονομεύει το υφάδι της κοινότητας.

Μόνη διέξοδος η επαναδιατύπωση του προτάγματος, η προστασία του διακυβεύματος, δηλαδή του πολιτισμού.

Εμείς όλοι θεωρούμε ότι **κοινωνία** σημαίνει την ενότητα που προκύπτει από σχέσεις βιοτικής συνυπάρξεως, αμοιβαιότητας στην εξυπηρέτηση αναγκών, λειτουργικότητας των θεσμών, συναλληλίας, από την από κοινού μέθεξη στον λόγο και σε βιωματικές εμπειρίες.

Ο **ρόλος του ανθρώπου** στις κοινωνικές εξελίξεις είναι ζήτημα οντολογικής μεταμορφώσεως του ανθρώπου, όταν ο ίδιος συντελεί στη μεταβολή της κοινωνίας του. Η κοινωνική εξέλιξη είναι δημιούργημα των ανθρώπων και είναι θέμα παιδείας και εκπαίδευσως των ανθρώπων στο να ορίζουν τους κανόνες, τις αξίες, τις σημασίες που δίνουν νόημα στην προσωπική και κοινωνική ζωή.

Η **πόλη** είναι εκείνο το γεγονός των σχέσεων κοινωνίας που προκύπτει όταν ο σκοπός και ο άξονας της συλλογικότητας είναι μεταφυσικός και όχι χρηστικός, δηλαδή όταν περιέχεται ο τρόπος να μεταβάλλεται η

συλλογικότητα σε πόλη. Για να επιβεβαιώνεται η σύγκλιση του θεωρείν και ζην, του κοινωνείν και αληθεύειν.

Πολιτισμός δηλώνει το προϊόν της πόλεως, αντανακλά τον τρόπον της πόλεως, τις ιεραρχήσεις των αναγκών, την ανάγκη της “σχόλης” (“δοκεί τε η ευδαιμονία εν τη σχόλη είναι, ασχολούμεθα γαρ ίνα σχολάζωμεν”). (Σχόλη, η χρονική άνεση και ελευθερία από ατομική μέριμνα. Ανάγκη του κοινωνείν και όχι του ιδιωτεύειν).

Να οδηγηθούμε στον επαναπροσδιορισμό των σχέσεων μας με τον χώρο. Να αντιληφθούμε ότι η πόλη είναι ο φύλακας της διαστρωματωμένης μνήμης, η κοινότητα αναγκαία για το ζην και η πόλη αναγκαία για το ευ ζην.

Ο πολιτισμός δηλώνει την κίνηση από το ζην στο ευ ζην. Πολιτισμός είναι το σύνολο των μαστορικών οι οποίες μεταποιούν το ζην σε ευ ζην.

Άλλωστε η αξιοποίηση της κληρονομιάς καθίσταται δυνατή μέσα από την συγχώνευση των μελλοντικών ενεργειών με τη μνήμη του τόπου.

Η απαίτηση της περιφέρειας είναι: ένα κάποιο σχήμα οργανωτικής συσπειρώσεως της κοινωνικής αυτοάμυνας, κάποιοι άξονες συντονισμού της δημιουργικής αυτοενέργειας των πολιτών.

Η αίσθηση του ιερού και της ευθύνης δεν διδάσκεται, δεν κηρύσσεται. Προκύπτει, απαιτείται χρόνος μακρούς εκπαιδευτικής καλλιέργειας για να προκύψουν συλλογικοί εθισμοί αφομοιώσεως των θεμελιωδών αυτών προϋποθέσεων του κοινωνικού βίου.

Ο κανόνας είναι ότι οι συλλογικότητες βραδυπορούν, η ωρίμανση συλλογικών επιγνώσεων εμφανίζει αναπόφευκτη καθυστέρηση.

Χρειάζεται χρόνος πολύς, μετρημένος με τη διαδοχή των γενεών, για να γίνουν κοινή συνείδηση δεδομένα τα οποία η οξυδέρκεια των ολίγων εύστοχα και έγκαιρα εντοπίζει.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Μέσα από τα προγράμματα που εφαρμόζονται από τα Κέντρα Πρόληψης, προσπαθούμε, με αρκετή αγωνία, να παρέμβουμε στη συμπεριφορά και στις επιλογές των ανθρώπων.

Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες οι αλλαγές είναι μικρές ή οριακές και η κοινωνία, όπως πολύ διαπιστώνουμε, είναι σε βαθιά, συνεχιζόμενη κρίση.

Όλα αυτά και τα αναφέρω πολύ επιγραμματικά και πιο πολύ ως πρόκληση για συζήτηση, είναι αποτέλεσμα του εγκλωβισμού μας στην Αριστοτέλεια Λογική, αρκούμεθα στον κόσμο των αισθήσεων, η τεχνολογία υποκατέστησε την σοφία και ο πολίτης “ιδιωτεύει”.

Ας σταθούμε κυρίως στο πρώτο.

Η πραγματικότητα είναι οδυνηρά διαφορετική γιατί αντιλαμβανόμεθα μόνον ό,τι οι αισθήσεις μας το επιτρέπουν. Ό,τι δηλαδή μορφοποιείται σε χώρους τριών διαστάσεων, γιατί ό,τι μορφοποιείται σε χώρους μη ευκλείδειας γεωμετρίας δεν γίνεται αντιληπτό από τις αισθήσεις μας.

Η απορρέουσα από την κβαντική φυσική πραγματικότητα ορίζει όμως ότι ο κόσμος μας είναι μία ελαχιστότατη ευκλείδεια υποκειμενική τομή στο συνεχές μη ευκλείδειο χωροχρονικό γίγνεσθαι.

Στον συνολικό κόσμο, μόνον η “υπόσταση” δίνει την δυνατότητα στο άτομο να εκφρασθεί προς την περιοχή του ατρέπτου και να αντισταθεί επομένως στην, εκ φύσεως του, τρεπτότητα του προς το μηδέν.

Λαμβάνοντας όμως υπόσταση το άτομο μεταβάλλεται σε “πρόσωπο” (άλλωστε ανυπόστατος ουσία δεν υπάρχει) με κύριο χαρακτηριστικό την “ελευθερία” της υπάρξεως του.

ΔΟΜΗ, ΔΡΑΣΕΙΣ

1) ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Α) Κέντρο Πρόληψης της χρήσεως εξαρτησιογόνων ουσιών και ειδικότερα

α) Η παροχή υπηρεσιών στο ευρύ κοινό (π.χ. μαθητές, νέοι γενικώς, στρατευμένοι, εκπαιδευτικοί, γονείς, κηδεμόνες, επαγγελματίες, δημοσιογράφοι), δηλαδή σε άτομα που δεν έχουν άμεση εμπλοκή στο θέμα χρήσεως εξαρτησιογόνων ουσιών με στόχο 1) την παροχή ορθής και έγκυρης πληροφόρησης και 2) την πρόληψη και αποτροπή της διαδόσεως της χρήσεως ουσιών μέσα από την μείωση της ζήτησεως.

β) Η εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης που αποσκοπούν στη σωματική, ψυχική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη του ανθρώπου και στην επίτευξη του ευ ζην, μέσω: 1) της αναδείξεως και ενισχύσεως των λειτουργικών στοιχείων της προσωπικότητας του ατόμου, 2) της ενισχύσεως και αναδομήσεως των βασικών κοινωνικών θεσμών (οικογένεια, εκπαιδευτική κοινότητα, γειτονιά, κοινωνικές ομάδες κ.ά.) και 3) της ορθής και έγκυρης πληροφόρησης για τις εξαρτησιογόνες ουσίες και το πρόβλημα της εξαρτήσεως.

γ) Η παροχή πληροφοριών προς άτομα εξαρτημένα από εξαρτησιογόνες ουσίες και άτομα του περιβάλλοντος τους με σκοπό να τους ενημερώσει

για τις υπάρχουσες δυνατότητες θεραπείας.

δ) Σκοπός επίσης της Εταιρείας μπορεί να αποτελέσει η προώθηση των εργασιών του Κέντρου για την υλοποίηση προγραμμάτων απεξαρτήσεως και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασεως εξαρτημένων ατόμων. Ειδικότερα η παροχή υπηρεσιών για: 1) την κινητοποίηση του εξαρτημένου ατόμου και την ένταξη του σε προγράμματα απεξαρτήσεως

2) την απεξάρτηση μέσα από τα κατάλληλα προγράμματα 3) την ψυχοκοινωνική υποστήριξη και επαγγελματική εκπαίδευση ατόμων που έχουν ολοκληρώσει το θεραπευτικό πρόγραμμα.

Τα προγράμματα αυτά (απεξαρτήσεως και επανεντάξεως) τελούν υπό την έγκριση του Υπουργείου Υγείας&Πρόνοιας σύμφωνα με τις προδιαγραφές που έχει θέσει ο ΟΚΑΝΑ.

Όλες οι παραπάνω υπηρεσίες του Κέντρου Πρόληψης παρέχονται από επιστημονικό προσωπικό σε εθελοντικά προσερχομένους πολίτες με απόλυτο σεβασμό στην προσωπικότητα και τα δικαιώματα του κάθε ανθρώπου, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, εθνικότητας, ιδεολογίας, θρησκείας, κοινωνικοοικονομικής καταστάσεως και οιασδήποτε άλλης διακρίσεως.

Οι υπηρεσίες παρέχονται σε κάθε αιτούντα που αποδέχεται τις σαφείς και καθορισμένες προϋποθέσεις συμμετοχής του στα προγράμματα.

B) 1) Σχολή Γονέων, 2) Συμβουλευτικό Σταθμό για την Οικογένεια και τη Ψυχική Υγεία, 3) Τμήμα Κοινωνικών Μελετών και Κοινωνικής Παρεμβάσεως, 4) Πρόγραμμα Προαγωγής και Διατηρήσεως της Υγείας, 5) Ανοικτό Πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής υποστηρίξεως χρηστών, ψυχοτρόπων ουσιών και των οικογενειών τους.

Παρέχεται έτσι η δυνατότητα εμπλουτισμού των δράσεων, καλύτερης προβολής και διεσδυτικότητας στην κοινωνία, ενημερώσεως και ευαισθητοποίησεως, σε κρίσιμα ζητήματα στάσεων ζωής/επιλογών/προτεραιοτήτων και ιεραρχήσεων, μελέτης και αναλύσεως θεμάτων που απασχολούν την κοινωνία, σχεδιασμού και εφαρμογής προγραμμάτων και δράσεων κοινωνικού σχεδιασμού και κοινωνικής παρεμβάσεως, συνεργασιών με την Κεντρική Διοίκηση, την Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση, επιστημονικούς συλλόγους, κοινωνικούς φορείς και με τοπικούς εμπυχωτές, ώστε να διερευνώνται καλύτερα οι ανάγκες και οι προσδοκίες της κοινωνίας και να πραγματοποιούνται δράσεις επί θεμάτων κοινωνικών, κοινωνικής παθολογίας, πολιτισμού, κοινωνικής αναπτύξεως.

Με το ευρύ αυτό φάσμα και δίκτυο δράσεων ενισχύεται καταλυτικά η πυρηνική δραστηριότητα της πρόληψης, υποστηρίζεται η κοινωνική λειτουργία της πόλεως, ώστε να πραγματώνεται το κοινωνείν και το ευζην και να προάγεται η ανάδειξη της οντολογίας του προσώπου, που αποτελεί και τον κορυφαίο στόχο των δράσεων.

Προς επίτευξη των σκοπών της η Εταιρεία μπορεί να χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο. Τέτοια μέσα ενδεικτικά είναι:

- Η οργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, διαλέξεων, σεμιναρίων.
- Η έκδοση πάσης φύσεως σχετικών εντύπων και η συμμετοχή – παρέμβαση στα ΜΜΕ κατά τρόπο επιστημονικά έγκυρο και δεοντολογικά ορθό.
- Η διαρκής επανεκπαίδευση του επιστημονικού προσωπικού του Κέντρου σύμφωνα με τις ανάγκες που προκύπτουν.
- Η διαρκής αξιολόγηση των προγραμμάτων που υλοποιούνται.
- Η συμμετοχή της Εταιρείας, μόνης ή σε συνεργασία με άλλους φορείς, ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά και νομικά πρόσωπα, σε Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα που στοχεύουν στη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών, την προώθηση της έρευνας, την εκπαίδευση και την προώθηση της κοινωνικής αναπτύξεως της περιοχής.

2) ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η στενή οργανωτική σχέση και συνεργασία των Κέντρων Πρόληψης με το Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας είναι υψηλής προτεραιότητας

και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική παρέμβαση και στην κοινωνική παθολογία.

Κύριο έργο είναι η κατάρτιση προγράμματος πρόληψης της εγκληματικότητας.

Το ΤΟ.Σ.Π.ΠΑ., σε οργανική σύνδεση με την Ελληνική Αστυνομία, συνεδριάζουν δημόσια, συνεργάζονται και αλληλογραφούν με δημόσιες υπηρεσίες και επίσημους φορείς προκειμένου να υλοποιούν τα προγράμματα δράσεως.

Το ΤΟ.Σ.Π.ΠΑ. είναι όργανο αντεγκληματικής πολιτικής και διαχείρισεως της εγκληματικότητας σε τοπικό επίπεδο.

Οι δραστηριότητες του ΤΟ.Σ.Π.ΠΑ., επιγραμματικά είναι οι ακόλουθες:

- 1) καταγραφή, μελέτη εγκληματικότητας,
- 2) δράση για την πρόληψη της, την αντιμετώπιση της βίας στην οικογένεια κ.α.,
- 3) ευαισθητοποίηση πολιτών, συμμετοχή τους σε προγράμματα πρόληψης εγκληματικότητας,

- 4) αναλαμβάνει τον συντονισμό ή/και πλαισιώνει πρωτοβουλίες άλλων φορέων,
- 5) συστήνει δίκτυα βοήθειας, αρωγής και πληροφόρησης θεμάτων εγκληματικών πράξεων,
- 6) μέτρα για την πρόληψη της βίας και των ναρκωτικών μέσα στο σχολείο ή και αλλού,
- 7) προγράμματα για γονείς, δασκάλους και καθηγητές,
- 8) εκπαίδευση στελεχών επί θεμάτων όπως η αντικοινωνική συμπεριφορά, η σχολική και εξωσχολική βία, χρήση ναρκωτικών, εκμετάλλευση ανηλίκων και γυναικών,
- 9) οργάνωση εκδηλώσεων,
- 10) παραγωγή και διακίνηση ενημερωτικών φυλλαδίων και εντύπων,
- 11) υποβολή αρμοδίως προτάσεων αντιεγκληματικής πολιτικής,

- 12) βράβευση αστυνομικών και άλλων δημόσιων λειτουργών,
- 13) ετήσια έκθεση για την κατάσταση της εγκληματικότητας και αξιολόγηση των προγραμμάτων δράσεων.

3) ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΔΕΩΝ – ΠΟΛΕΩΝ ΤΟΠΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Βασικά θέματα δράσεων ο κοινωνικός σχεδιασμός, οι κοινωνικές παρεμβάσεις, η οργάνωση και λειτουργία του αστικού χώρου, ο κοινωνικός εξοπλισμός, η ανάκτηση και ανάδειξη του πολιτισμού (ιστορία, παράδοση, “τρόπος του βίου”).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Άλλη προσέγγιση λοιπόν απαιτείται για να κατανοήσουμε τον κόσμο και την οντολογία των όντων.

Αλλά τα άτομα της νεωτερικότητας, για διάφορους λόγους δεν μπορούν ή δεν θέλουν να δεχθούν τη νέα επιστημονική πραγματικότητα. Υπάρχει και ένα ποσοστό που κατανοεί την ανάλυση αυτή, αλλά δεν γνωρίζει ή δεν μπορεί να αναζητήσει τις πηγές.

Ζητούμενο η προσωποκεντρική οντολογία

Η ορθότητα μιας συγκεκριμένης κοινωνικής οντολογίας κρίνεται εκ του ιστορικού αποτελέσματος. Η κοινωνική οντολογία του νεωτερικού πολιτισμού κρίνεται π.χ. από το οικολογικό πρόβλημα.

Όλοι θεωρούν δεδομένη την αναπόφευκτη επιδείνωση του οικολογικού προβλήματος. Θεωρείται μαθηματικά βέβαιο πως, αν δεν υπάρξει μια “ριζική στροφή”, είναι απίθανο να επιζήσει ο ζωντανός κόσμος στον “δύστυχο πλανήτη” μας. Δεν σημαίνουν όλα αυτά ότι κάτι το ριζικά στραβό υπάρχει στον πολιτισμό μας; Οτι στο βασικό ζήτημα της σχέσεως ανάμεσα στον άνθρωπο και τη φύση, η θεμελίωση του σύγχρονου πολιτισμού βασίζεται σε τραγικά εσφαλμένες κοσμοθεωρητικές παραδοχές;

Οι ολιστικές προσεγγίσεις στο πρόβλημα δείχνουν ότι η σχέση μας με τη φύση είναι παράλογη, διότι ολοφάνερα ο άνθρωπος, ως είδος, προιονίζει το κλαδί πάνω στο οποίο κάθεται. Είναι και ο ίδιος μέρος της φύσεως και θα όφειλε να την σέβεται και να την φροντίζει. Η ολιστική αυτή λογική, η εντελώς προφανής, δεν έχει ωστόσο καμιά αξιόλογη πρακτική απήχηση

στον κάθε συγκεκριμένο άνθρωπο και στον κάθε συγκεκριμένο άνθρωπο και στο κάθε συγκεκριμένο συλλογικό υποκείμενο. Ο κάθε συγκεκριμένος άνθρωπος του σημερινού πολιτισμού είναι μεμονωμένο άτομο (ή “υπόλειμμα” ατόμου) και έχει, επομένως, τελείως διαφορετική λογική (ανάγκες και συμφέροντα) απ' αυτά του ανθρώπινου είδους, της ανθρωπότητας. Δεν είναι καθολικότητα, υπόσταση του συνόλου της ανθρώπινης φύσεως (δηλαδή αυτό που η εκκλησιαστική θέσμιση ονομάζει πρόσωπο), ώστε να διέπεται και από τη λογική της αυτοσυντηρήσεως του είδους. Ομοίως το κάθε επί μέρους συλλογικό υποκείμενο είναι μηχανισμός εξυπηρετήσεως εντελώς μεμονωμένων και εξειδικευμένων συλλογικών συμφερόντων.

Το καλό του ανθρώπινου είδους δεν έχει, λοιπόν, υποκειμενικό φορέα, οπότε και οι εκκλήσεις στη λογική και την ηθική του στερούνται αποδέκτη.

Στον πυρήνα του προβλήματος μας οδηγούν οι προτάσεις εκείνων που ανάγουν το ζήτημα στη συντελεσθείσα αποϊεροποίηση της φύσεως και ανρωτούνται πως θα μπορούσε να φτιαχτεί ένα ταμπού να προστατεύει τη φύση. Ένα είδος “οργάνου” που, ευφυτευμένο μέσα στον σύγχρονο άνθρωπο, να τον εμποδίζει να βλάπτει το περιβάλλον του. Η επανιεροποίηση όμως της φύσης είναι αδύνατη, αφού ο κόσμος έχει αμετάκλητα ξεμαγευτεί.

Η επιστροφή στην ειδωλολατρική εποχή, όπου η φύση ήταν υπέρτερη του ανθρώπου, ως δύναμη αλλά και ως αξία, όχι μόνο είναι αδύνατη αλλά και ανεπιθύμητη. Ο άνθρωπος έχει καταλάβει ότι είναι ο “βασιλεύς της κτίσεως” και η επίγνωση αυτή έχει αλλάξει, κατά τρόπο ανεπίστρεπτο, τα

δεδομένα της ζωής στον πλανήτη. Είναι μια γνώση που δεν εξαλείφεται. Και θα αυξάνει με εκθετική πρόοδο τις τεχνολογικές δυνάμεις που έχει στα χέρια του ο άνθρωπος. Το θέμα είναι πως ο θεοποιημένος σημερινός άνθρωπος θα επανεύρει τον σεβασμό του στη φύση, χωρίς να πάψει να τοποθετηθεί τον εαυτό του πάνω από τη φύση.

Η διαπίστωση αυτή μετατοπίζει το πρόβλημα από τη θέσμιση της σχέσεως ανθρώπου-φύσεως στην αυτοθέσμιση του ίδιου του υποκειμένου, και σε τελευταία ανάλυση στη θέσμιση της σημασίας “θεότητα”. Έχουμε, στην περίπτωσή μας, μια σαφώς δυναμοκεντρική ατομοκεντρική αυτοθέσμιση του υποκειμένου. Ο άνθρωπος θεωρεί τον εαυτό του κυρίαρχο της φύσεως και ικανό να την χρησιμοποιεί όπως θέλει. Θεωρεί επί πλέον ότι τίποτα δεν υπάρχει πάνω απ’ αυτόν ή, αν υπάρχει, υπόκειται επίσης στην ίδιου τύπου δυναμοκεντρική και ατομοκρατική νοηματοδότηση. Είτε ως χαώδης ύλη (ως υπαρκτικό μηδέν) οριστεί η θεότητα, είτε ως δυναμοκεντρικό υπερ-άτομο, το θέμα είναι ότι δεν δημιουργεί την απαιτούμενη για τη λύση του προβλήματός μας οντολογική προϋπόθεση. Δηλαδή τη μετατροπή του κάθε συγκεκριμένου ανθρώπου σε πρόσωπο: Σε ανεπανάληπτη υπόσταση του συνόλου της ανθρώπινης και της κοσμικής φύσεως. Υπεύθυνο για το σύνολο της Δημιουργίας.

Το ζητούμενο επομένως είναι εκείνη η θέσμιση της θεότητας που μεταμορφώνει το άτομο σε πρόσωπο. Μια προσωποκεντρική κοινωνική οντολογία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Αδραχτάς Βασίλειος, Η πολιτική διάσταση της εσχατολογίας στο Εκλησία και Εσχατολογία, εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 2001,

- 2) Barrow J, Tipler F, The anthropic cosmological principle, Oxford Univ Press, G.B., 1986,

- 3) Βλέτσης Αθανάσιος, Το Προπατορικό Αμάρτημα στη Θεολογία του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού, εκδόσεις Τέρτιος, Θεσσαλονίκη, 1998,

- 4) Γιαγκάζογλου Σταύρος, Κοινωνία Θεώσεως, εκδόσεις Δόμος, Αθήνα, 2001,

- 5) Clayton Philip, Mind and Emergence, Oxford Univ. Press, G.B., 2004,

6) Δανέζης Μάνος, Θεοδοσίου Στράτος, Η κοσμολογία της νόησης, εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα, 2003,

7) αρχιμ. Ζαχαρία, Αναφορά στη Θεολογία του γέροντος Σωφρονίου, Ι.Σ. Μονή Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ, 2000,

8) Ζιάκας Θεόδωρος, Η έκλειψη του υποκειμένου, Άρμος, Αθήνα, 2001,

9) π. Ιωάννης Ρωμανίδης, το Προπατορικόν Αμάρτημα, εκδόσεις Δόμος, Αθήνα, 1992,

10) Κορναράκης Ιωάννης, Εγχειρίδιον Ποιμαντικής Ψυχολογίας, εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1993,

11) Κορναράκης Ιωάννης, Θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας ΙΙΙ, εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1998,

12) Ματσούκας Νίκος, Επιστήμη, φιλοσοφία και θεολογία, εκδόσεις Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη, 1990,

13) Ματσούκας Νίκος, Μυστήριο επί των ιερών κεκοιμημένων, εκδόσεις Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη, 1992,

14) Παύλου Γεώργιος, Νόστος Ασύμμετρος Προσώπου, τ.Α΄ εκδόσεις Δόμος, Αθήνα, 1994,

15) Tipler Frank, The physics of immortality, Anchor Books, N.Y., 1995,

16) Tipler Frank, The physics of Christianity, Double day, N.Y., 2007.

ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ,

ΚΩΣ

Κως, Ιανουάριος 2010

.

Page 2

Αγιολογίες

Page 3

10 August 2008 24 July 20120